Ազգ
Azg
armenian daily
28 ՄԱՅԻՍ 2002 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 97 (2542)

Ըստ թուրքական մամուլի՝ նախագահ Քոչարյանը կայցելի Ստամբուլ

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 27 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Թըրքիշ դեյլի նյուս» օրաթերթի տեղեկացմամբ, Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հունիսի 25-ին կայցելի Ստամբուլ՝ Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության կազմակերպության վեհաժողովին մասնակցելու: Հանդիպմանը ներկա կլինի նաեւ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը: Ըստ թուրքական աղբյուրի, այս մասին համաձայնություն է ձեռք բերվել Ռեյկյավիկում՝ Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի արտգործնախարարների հանդիպման ընթացքում:

«Դիվանագիտական աղբյուրների տեղեկացմամբ, Թուրքիայի արտգործնախարար Ջեմի նախաձեռնությունը՝ երկխոսություն սկսել Վարդան Օսկանյանի եւ Վիլայաթ Գուլիեւի միջեւ, կարեւոր քայլ հանդիսացավ եռակողմ հարաբերությունների կարգավորման համար», գրում է թուրքական թերթը: Ըստ այլ տեղեկությունների, ՀՀ նախագահը չի այցելի Թուրքիա, քանի որ այդ օրերին պաշտոնական այցով կգտնվի Մեծ Բալթյան տեսություններում:

ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ

Երկրորդ անգամ ի մի ենք հավաքվել

Հայաստան-սփյուռք համահայկական երկրորդ խորհրդաժողովը

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Երեկ մեկնարկեց Հայաստան-սփյուռք համահայկական երկրորդ խորհրդաժողովը: Երկօրյա այս հավաքը Հայաստանի, Լեռնային Ղարաբաղի եւ սփյուռքի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ քննարկելու է համազգային նշանակության հարցեր: Հայաստանի, ԼՂՀ-ի եւ սփյուռքի հայ համայնքներից խորհրդակցությանը մասնակցում են եկեղեցական, կուսակցական, մշակութային, կրթական, բարեգործական եւ այլ կառույցների 1000-ից ավելի պատվիրակներ, որոնք քննության են առել բազմաթիվ հարցեր չորս հիմնական ուղղություններով՝ «Քաղաքական խնդիրներ եւ Հայաստան-սփյուռք հարաբերությունները», «Տնտեսություն, սոցիալ-տնտեսական զարգացում», «Կրթություն, գիտություն, մշակույթ», «Տեղեկատվական եւ զանգվածային լրատվության միջոցներ»:

Երկու տարի առաջ անցկացված առաջին խորհրդաժողովն առավելապես խորհրդանշական եղավ, եւ կոնկրետ ծրագրերի իրականացում սպասելի չէր իհարկե: Ըստ ՀՀ ԱԳՆ սփյուռքի հետ կապերի գործադիր քարտուղարի տեղակալ, Հայաստան-սփյուռք երկրորդ խորհրդաժողովը նախապատրաստող հանձնաժողովի քարտուղար Ջիվան Մովսիսյանի, այս անգամ առավել գործնական ձեւով պետք է անցկացվեն ե՛ւ լիագումար, ե՛ւ մասնագիտական մասնաճյուղերի նիստերը:

Երեկ Կարեն Դեմիրճյանի անվան մշակութային կենտրոնում առավոտյան ժամը 9-ին սկսվեցին խորհրդաժողովի աշխատանքները: Ազգային օրհներգի եւ օրհնության արարողությունից հետո երկրորդ խորհրդաժողովի մասնակիցների համար ցուցադրվեցին առաջին խորհրդաժողովի ժամանակ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի, ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Կարեն Դեմիրճյանի, ՀՀ վարչապետ Վազգեն Սարգսյանի ելույթներից հատվածներ:

Տես էջ 3

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

Նախագահը ընդունեց Ամենայն հայոց եւ Կիլիկիո կաթողիկոսներին

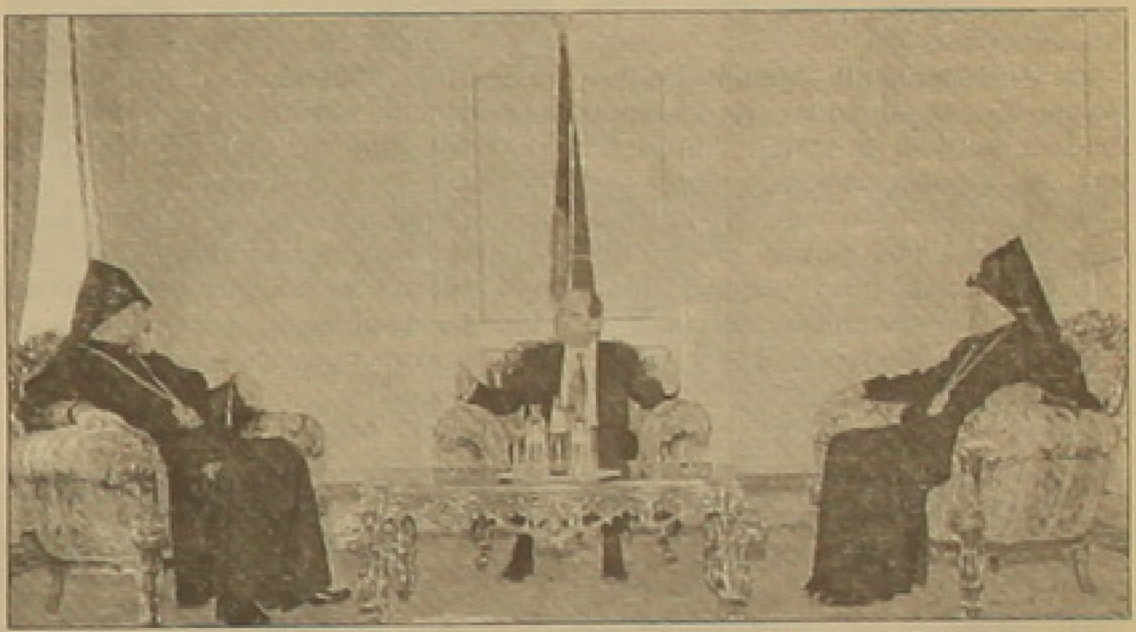

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ հանդիպում է ունեցել Ամենայն հայոց կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ-ի եւ Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Ա-ի հետ:

Հանրապետության նախագահը եւ Վեհափառ հայրերը մտքեր են փոխանակել Հայաստան-սփյուռք երկրորդ խորհրդաժողովի աշխատանքի վերաբերյալ՝ հայրենիք-սփյուռք փոխհարաբերությունների սերտացման գործում կարեւորելով եկեղեցու դերը: Խոսվել է նաեւ պետություն-եկեղեցի գործակցության վերաբերյալ:

Արկադի Ղուկասյան. Անկախության այլընտրանքը վերամիավորումն է

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Բոլոր վիճահարույց հարցերը խաղաղ բանակցություններով լուծելու արցախցիների պատրաստակամությանը Ադրբեջանը պատասխանում է ուժ գործադրելու սպառնալիքով, չդադարող հակահայկական քարոզչությամբ, հայտարարեց ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը՝ մայիսի 27-ին Հայաստան-սփյուռք երկրորդ խորհրդաժողովի բացմանը: «Ուզում եմ մեկ անգամ եւս կրկնել, որ Արցախն Ադրբեջանի մաս դարձնելու միտքը միանգամայն անհեռանկարային է: Արցախցիները երբեք դա թույլ չեն տա: Արցախի անկախության այլընտրանքը կարող է լինել նրա վերամիավորումը Հայաստանի հետ», ընդգծեց ԼՂՀ նախագահը:

Ռուսաստանը կճանաչի՞ Չեչնիայի անկախությունը, հարցնում է Ալիեւը

Ռուսաստանի Դաշնային խորհրդի նախագահ Սերգեյ Միրոնովը Բաքվում հանդիպելով Ադրբեջանի նախագահին, արտահայտել է ԼՂ հակամարտության կարգավորման՝ պաշտոնական Մոսկվայի դիրքորոշումը. խնդիրը պետք է լուծել՝ հաշվի առնելով Հայաստանի եւ Ադրբեջանի շահերը: Հեյդար Ալիեւը զանգատվել է նման դիրքորոշումից՝ հիշեցնելով հայկական կողմի ոչ կառուցողական դիրքորոշումը. կամ ԼՂՀ պետք է լինի լիիրավ անկախ, կամ միացվի Հայաստանին: «Ռուսաստանը մի՞թե կճանաչի Չեչնիայի անկախությունը. ինչո՞ւ մենք պետք է ճանաչենք Ղարաբաղի անկախությունը», ասել է Ալիեւը:

Պուտին-Բուշ հանդիպման արդյունքները գնահատելու առումով կարեւորը ՆԱՏՕ-Ռուսաստան գագաթաժողովն է

AP-PHOTOLURE

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Մայիսի 25-ի համարում **«Ազգը»**, անդրադառնալով Վլադիմիր Պուտինի եւ Ջորջ Բուշի Կրեմլում կայացած բանակցություններին, ինչպես նաեւ միջուկային զենքի կրճատման ու ռազմաստրատեգիական համագործակցության համաձայնագրերի ստորագրմանը, նշել էր տարաձայնությունները, որոնք հնչել էին ՌԴ եւ ԱՄՆ նախագահների համատեղ ասուլիսում:

Տարաձայնությունների հիմքում դրվել են ռուս-իրանական համագործակցությանն առնչվող խնդիրները: Պաշտպանության բնագավառում Իրանի հետ համագործակցելու նախագահ Բուշի մեղադրանքին նախագահ Պուտինը պատասխանել է, թե աշխարհի որոշ երկրներում ԱՄՆ-ի քաղաքականությունը չարդարացված է ավելի մեծ չափով:

Այլ կերպ՝ Պուտինն էլ փոխադարձաբար Բուշին է մեղադրել: Պուտին-Բուշ հանդիպմանը վերջին օրերին անդրադառնում է նաեւ թուրքական տեսհեռուստատեսությունը, արձագանքելով ինչպես կողմերի ձեռքբերած համաձայնություններին, այնպես էլ տարաձայնություններին: Վերջին անդրադարձը մայիսի 27-ին էր:

Տես էջ 7

Հայկական ապրանքների ցուցահանդես

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայիսի 27-ին կառավարության նիստերի դահլիճում բացվել է հայկական արտադրության ապրանքատեսակների ցուցահանդես: Ինչպես բացմանը արարողությանը նշել է ՀՀ վարչապետ Ա. Մարգարյանը, ցուցահանդեսը հնարավորություն կտա ծանոթանալ Հայաստանի փոքր ու միջին ձեռնարկատիրության հաջողություններին, որոնց մեջ քիչ չէ արտահանմանն ուղղված, բարձորակ ու մրցունակ արտադրանքը:

Եռօրյա այցով Երեւան ժամանեց ՌԴ Անվտանգության խորհրդի քարտուղար Վլադիմիր Ռուշայլոն

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ Անվտանգության խորհրդի նախագահի, պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանի հրավերով այսօր եռօրյա այցով Հայաստան ժամանեց ՌԴ Անվտանգության խորհրդի նախագահ Վլադիմիր Ռուշայլոյի գլխավորած պատվիրակությունը:

«Այցի ընթացքում կքննարկվեն տարածաշրջանային, ինչպես նաեւ միջազգային անվտանգությանն առնչվող հարցեր», «Զվարթնոց» օդանավակայանում պատասխանելով լրագրողների հարցերին, ասաց Վլ. Ռուշայլոն: Նա նշեց, որ նախատեսվում է քննարկել երկկողմ, ինչպես նաեւ բազմակողմ համագործակցությանը վերաբերող հարցեր:

ՌԴ Անվտանգության խորհրդի նախագահի գնահատմամբ, երկկողմ հարաբերությունները բավականին դրական են, բացի այդ, վերջին շրջանում լինում են բազմակողմ հանդիպումներ. Հավաքական անվտանգության պայմանագրի, Կովկասյան քառյակի եւ ԱՊՀ անդամ երկրների համագործակցության շրջանակներում:

Այսօր ծրագրված է Վլ. Ռուշայլոյի հանդիպումը ՀՀ ՆԳ նախարար Հայկ Հարությունյանի, իսկ վաղը՝ ԱԱ նախարար Կարլոս Պետրոսյանի հետ: Ուժային նախարարների հետ հանդիպումներում ՌԴ Անվտանգության խորհրդի նախագահը կքննարկի իրավապահ մարմինների գործունեությանը եւ համագործակցության զարգացմանն առնչվող հարցեր:

Մայիսի 29-ին ՀՀ եւ ՌԴ Անվտանգության խորհուրդների նախագահները կստորագրեն համապատասխան փաստաթուղթ:

Մայիսի 28-ին Վլ. Ռուշայլոն կայցելի Ծիծեռնակաբերդ՝ հարգանքի տուրք մատուցելու 1915թ. զոհերի հիշատակին: Մայիսի 29-ին պատվիրակությանը կընդունի Ն.Ս.Օ.Տ.Տ Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը, ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Սահմանամերձ շրջանների ամրապնդումը՝ կարեւոր նպատակ

Այս օրերին Երեւանում տեղի ունեցող երկրորդ համահայկական խորհրդաժողովին մասնակցելու նպատակով Հայաստան են եկել նաեւ մեծ թվով ռամկավարներ՝ աշխարհի տարբեր երկրներից։ Խորհրդաժողովին մասնակցելը, սակայն, Ռամկավար Ազատական կուսակցության սփյուռքի ղեկավարների համար հայրենիք այցելության միակ նպատակը չէ. տեղերում տեսնել հայրենիքին աջակցելու, խորհրդաժողովի նպատակի իրագործման հնարավորությունները, ինչպես նաեւ՝ մասնակցել կուսակցական միջոցառումներին։

Օրերս Իջեւանում ձեւավորվեց Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Տավուշի մարզային շրջանակը։ Այս առիթով մարզ էին մեկնել ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության ատենապետ Հակոբ Գասարճյանը, փոխատենապետ Երվանդ Ազատյանը, ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, Կենտրոնական եւ Հանրապետական վարչությունների անդամներ։

Տավուշի մարզային վարչությունը յուրօրինակ է հանրապետությունում։ Նրա մաս կազմեցին մարզի 7 ակումբները։ Տավուշի շրջանակի առաջին պատգամավորական ժողովին ներկա էին 103 ռամկավարներ՝ 7 ակումբներից, որոնք էլ ընտրեցին շրջանային վարչությունը։

Տավուշի մարզային շրջանակի ատենապետ դարձավ «Իջեւան» ակումբի ատենապետ Հովիկ Հակոբջանյանը։

Կուսակցական ընկերներին շրջանակի ստեղծման առիթով շնորհավորեց ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը։ Նա իր խոսքում կարեւորեց հատկապես այս մարզում կուսակցության կառույցների գործունեությունը։ Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը թե՛ սփյուռքում, թե՛ հայրենիքում գիտակցում է սահմանամերձ շրջանների դերն ամուր պետություն ունենալու գործում։ Ավանդական կուսակցությունը նպատակ ունի նպաստել սահմանամերձ շրջանների ամրապնդմանը՝ աշխատատեղեր ստեղծելով, արտագաղթն արգելելով։ Ներդրումների իրականացումը սահմանամերձ բնակավայրերում անհրաժեշտություն է, եւ ավանդական կուսակցությունը սա իր առաջիկա խնդիրներից է համարում։ Ներդրումները, սակայն, քաղաքականապես անհրաժեշտ է պաշտպանել։ Կուսակցության համար իշխանության մարմիններում լինելը երբեք ինքնանպատակ չի եղել, չի լինի նաեւ առաջիկայում, ազգանվեր պատմության արժեւ պարտավորությունն ու պատասխանատվությունը, ազգային գաղափարախոսության նկատմամբ ունեցած հավատարմությունն այժմ եւս առաջնորդում են սփյուռքի եւ Հայաստանի ռամկավարներին։ ՀՌԱԿ ատենապետի խոսքերով, կուսակցությունը լուրջ աշխատանք է իրականացնում, սեպտեմբեր-հոկտեմբերին մարզային շրջանակներ կլինեն գրեթե բոլոր մարզերում։ Կուսակցությունը կարեւորում է առաջիկա ընտրությունները եւ նպատակ ունի երկրի քաղաքական դաշտում ավանդական կուսակցության գործելակերպին եւ պատմությանն արժանի տեղ զբաղեցնել։

Կուսակցական ընկերներին դիմեց նաեւ ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության փոխատենապետ Երվանդ Ազատյանը։ Նա, անդրադառնալով հայաստանյան իրականությանը, սահմանամերձ գոտու դժվարություններին, խոսեց ռամկավարների՝ սփյուռքում ունեցած հաջողությունների մասին, նշելով հատկապես Լիբանանի խորհրդարանում ռամկավար պատգամավոր ունենալու հանգամանքը։

Սակայն Երվանդ Ազատյանն առավել կարեւորեց հայրենիքում կուսակցության հաջողությունները, վերջերս ծավալած գործունեությունը եւ որպես առաջիկա նպատակ՝ Հայաստանի խորհրդարանում ներկայացված լինելը։ Իսկ դրա համար, ըստ Ազատյանի, կան բոլոր նախադրյալները։

Ավանդական կուսակցության երազանքն է եղել Հայաստանն անկախ տեսնելը, ու թեեւ ռամկավարներն առայժմ ներկայացված չեն կառավարման օղակներում, սփյուռքի ռամկավարների համար ուրախություն է տեսնել, որ երկիրն ազատական ուղիով է զարգանում, իր ելույթում նշեց Լիբանանի խորհրդարանի պատգամավոր, ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության ատենապետ Հակոբ Գասարճյանը։

«Մեզ համար հպարտություն է ՀՌԱԿ վերջին շրջանի գործունեությունը։ Մենք անվերապահ կաջակցենք ՀՌԱԿ-ին նաեւ առաջիկայում»։

Ռամկավար Ազատական կուսակցության Կենտրոնական վարչության ատենապետի կնքահայրությամբ 13 իջեւանցիներ ընդունվեցին ավանդական կուսակցության շարքերը՝ անցնելով երդմնառության արարողությունը։ Նրանց հետ հայրենիքին ծառայելու ուխտը նորոգեցին ներկա բոլոր ռամկավարները։

Նույն օրն Իջեւանի կենտրոնական հատվածներից մեկում՝ Ազատության փողոցում բացվեց կուսակցության գրասենյակը։ Բացման արարողությանը ներկա էր նաեւ Իջեւանի քաղաքապետ Վարուժան Ներսիսյանը։

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒՆԵՐԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

«Հիմնադրամն արեց այն, ինչ պետությունը միայնակ չէր կարող»

Ասաց նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի հերթական տարեկան նիստը, որը տեղի ունեցավ մայիսի 25-ին, ինչպես միշտ, սկսվեց նախորդ տարվա աշխատանքներն ամփոփող տեսաֆիլմի ցուցադրմամբ, որից հետո ելույթ ունեցավ հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը։ Նա նշեց, որ 2000 թ. համեմատ, երբ հիմնադրամի մուտքերը 4,5 մլն դոլար էին, անցյալ տարի դրանք ավելացել են ավելի քան 700 հազար դոլարով։ Առավել խոշոր գումարները ստացվել են ԱՄՆ-ից, Արգենտինայից, Ֆրանսիայից։ ԱՄՆ-ից գերակշռել են արեւելյան ափի նվիրատվությունները։ Հիմնադրամի տնօրենն առանձնացրեց Հայաստանից մուտքերի ավելացումը։ Դրանք կազմել են մոտ 800 հազար դոլար՝ նախորդ տարվա 135 հազար դոլարի համեմատ։ Որպես հիմնադրամի գլխավոր ծրագիր հիշատակվեց Լեռնային Ղարաբաղի «Հյուսիս-հարավ» մայրուղու շինարարությունը։ 170 կմ այդ ճանապարհի Ղաշքուլաղ-Կիչան (20 կմ) եւ Կարմիր շուկա-Դրախտիկ (10 կմ) հատվածների շինարարությունն արդեն ավարտվել է, իսկ Ղաշքուլաղ-Բալուջայի 9,7 կմ հատվածինը կավարտվի տարեվերջին։ Ճանապարհի շինարարությունն ամբողջապես ավարտելու համար անհրաժեշտ է եւս 17 մլն դոլար։ Այնուհետեւ Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը ներկայացրեց աղետի գոտում, Հայաստանի այլ բնակավայրերում հիմնադրամի անցյալ տարի իրականացրած, ինչպես նաեւ նպատակային ծրագրերը։

Օրվա երկրորդ կեսին տեղի ունեցավ «Հայաստան» հիմնադրամի պատվավոր անդամների, բարերար անդամների եւ նվիրատու անդամների ներկայացումը, ինչին արժանացան առավել մեծ նվիրատվություններ կատարած կազմակերպություններն ու անձինք։ Դրանց թվում էին Լինսի հիմնադրամը, Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցին, ՀԲԸՄ-ն, «Տիգրան Իմգիրլյան» հիմնադրամը, Զինիշյան հիմնադրամը, Հրայր Հովնանյանը, Ժան Պողոսյանը, Ալբեր Բոյաջյանը եւ ուրիշներ։ Իսկ հիմնադրամի 10-ամյա գործունեությունն ամփոփեց նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը։ Այդ ընթացքում իրականացվել են 1993-99 թթ. ծմեռ, աղետի գոտու վերականգնման, Արցախի ջրամատակարարման եւ այլ շինարարությունների, Գորիս-Ստեփանակերտ 64 կմ ճանապարհի շինարարության, բազմաթիվ մշակութային, ուսուցողական, ընդհանուր առմամբ շուրջ 200 մեծ ու փոքր ծրագրեր։ Ավելի քան 75,5 մլն դոլար ընդհանուր արժեքով կառուցվել են 210 բնակելի շենքեր եւ առանձնատներ 960 ընտանիքների համար, 36 դպրոցներ ու կրթական հաստատություններ, 12 առողջապահական հիմնարկություններ, 220 կմ ավտոճանապարհներ, 131 կմ ջրատար խողովակաշարեր, 60 կմ էլեկտրական հաղորդման գծեր եւ այլն։ Ըստ Ռոբերտ Քոչարյանի, հիմնադրամը հաճախ արեց այն, ինչ պետությունը միայնակ չէր կարող անել։ Դա հնարավոր դարձավ շնորհիվ մեր խոշոր բարերարների, տասնյակ հազարավոր այլ նվիրատուների։ Նախագահն ընդգծեց, որ այս կառույցն ամենից ներկայացուցչականն է եւ չի կրում հատվածական բնույթ։ Նա կարեւորեց հիմնադրամի աշխատանքների մեջ նաեւ նորանկախ երկրների հայկական համայնքներին ընդգրկելը։ Անդրադառնալով Լեռնային Ղարաբաղի «Հյուսիս-հարավ» ճանապարհին, որն իրավամբ ստացել է «Արցախի ողնաշար» անվանումը, Ռոբերտ Քոչարյանն անհրաժեշտ համարեց այն 3 տարում ավարտելը։ Դրա համար, ըստ նախագահի, հարկ է համախմբել ջանքերը, այլապես ներկա տեմպերով 10 տարի անհրաժեշտ կլինի ճանապարհի կառուցումն ավարտելու համար։ Նա նշեց, որ այս հարցը լուրջ քննարկման առարկա է եղել հոգաբարձուների խորհրդի նիստում։

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Տուժողները ներկայանում են օրվա երկրորդ կեսին

Այսպես «27»-ի դատավարությունը դեռ երկար-երկար կշարունակվի

«Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարության համար սովորական դառնալու հավանականություն ունի նիստի կեսի ձախողումը։ Երեկվա նիստը սկսվեց եւ անմիջապես էլ անցավ ընդմիջման տուժող ԱԺ պատգամավորների բացակայության պատճառով։ Հարկադրաբար հայտարարված մեկժամյա ընդմիջումը ձգվեց մինչեւ ժ. 15-ը։ 15:30-ին նիստը «սկսվեց», քանի որ դատարան էին եկել ԱԺ պատգամավորներ Էմմա Խուդաբախշյանը եւ Արամայիս Բարսեղյանը։

Տուժող Էմմա Խուդաբախշյանը հակիրճ ներկայացրեց գործի դեպքերի ընթացքը բավականին հուզվելով։ Պատասխանելով մեղադրող կողմի հարցերին՝ տուժողը նշեց, որ դահլիճից դուրս է եկել վիրավորված Հերմինե Նաղդալյանի հետ եւ միջանցքում չի տեսել Արմենակյանի դիակը։

Տուժողի գնահատմամբ, «27»-ի դեպքերը կանխամտածված էին, եւ դրա հետեւում կան շատ հզոր ուժեր։

Ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանի հարցերին էլ տուժողը տվեց հետեւյալ պատասխանները։ Ըստ նրա, ամբաստանյալները խաբված գործիքներ են, եւ նրանց մահապատիժ է սպասում։ Ահաբեկիչների նպատակն էլ եղել է սպանել Վազգեն Սարգսյանին եւ Կարեն Դեմիրճյանին։

Կարեն Հունանյանն, իրեն հատուկ տրամաբանությամբ, հարց չտվեց՝ պատճառաբանելով, թե դատապարտվածներին հարցեր չի ուղղում։ Դրա համար նա արժանացավ դատարանի զգուշացմանը։

Ամբաստանյալ Վռամ Գալստյանը մեկ հարց տվեց, թե տուժողն ինչպես է հեռացել նիստերի դահլիճից։ Հարցին պատասխան ստանալով, թե այդ մասին ասվել է, ամբաստանյալը շարունակեց, թե ինքն այժմ վերհիշում է, որ նիստերի դահլիճից դուրս գալիս իր ճակատը համբուրել է Էմմա Խուդաբախշյանը։

Տուժողը նախ նշեց, թե դա ամբաստանյալի երեւակայությունն է, եւ, թերեւս, նման մեղադրանքը պատասխան է այն բանի, որ ինքը եղել է Մարտունիում ու հետաքրքրվել, թե ինչով է նորոգվում Վռամի տունը եւ ինչով է նրա կինը բուժում իր ատամնաշարը։

Սրա կապակցությամբ՝ Հունանյանների քեռու դժգոհության հետ կապված, դատավորը նշեց, որ ասվածը գործի համար ապացուցողական նշանակություն չունի։

Արդեն դատավորի այն հարցին, թե տուժողը որեւէ պահանջ ունի՞ ամբաստանյալներից, Հերմինե Նաղդալյանը պատասխանեց. «Նրանց եղածն ինչ է, որ պահանջեմ»։

Տուժող Արամայիս Բարսեղյանի գնահատականը «27»-ի դեպքերի կապակցությամբ այն էր, որ ոճրագործները գործել են սկզբում սթափ, ապա ընկել են գայլնոցի մեջ, երբ դրսից ինչ-որ սպասելիքներ չարդարացան։ Ըստ տուժողի, բոլոր պատգամավորները պարտադրված էին չտեղաշարժվել ու չզանգահարել, բացի որոշ պատգամավորներից, մասնավորապես Հայկ Բաբուխանյանից, Աղվան Վարդանյանից եւ Արմեն Հակոբյանից։ Վերջիններս, ըստ պրն Բարսեղյանի, հանգիստ հաղորդակցվում էին ոճրագործների հետ։

Տուժողը նաեւ ասաց, որ որոշ պատգամավորներ էլ, օգտվելով սպանվածներին եւ վիրավորներին դուրս հանելուց, դուրս եկան եւ չվերադարձան, չնայած Նաիրի Հունանյանը նախազգուշացնում էր վերադառնալ եւ նիստ գումարել։

Տուժողին հասցեագրված մեղադրողի կողմի հարցերը վերաբերում էին ազատ տեղաշարժվելու սահմանափակման, պատանդ լինելու փաստերին։ Տուժողը հավաստեց, որ դահլիճից դուրս որեւէ գործողություն լինելու դեպքում ահաբեկիչները պատրաստ էին ամեն ինչի։

Հարցերի ընթացքում ամբաստանյալ Էդիկ Գրիգորյանը ռեպլիկ արեց, թե մեղադրողի կողմը թող ասի ինչ ասեն։ Դատավորը նախազգուշացրեց նման պահվածքի համար։

Իսկ հարցերին պատասխանող տուժող Ա. Բարսեղյանը վերջին շեշտադրումն արեց, նշելով, որ ամենազրեհիկ կեցվածքն ուներ Հունանյանների քեռին, որն ավելի վտանգավոր էր, քան մյուսները։

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի։
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Երկրորդ անգամ ի մի ենք հավաքվել

Սկիզբը էջ 1

ՀՀ արտաքին գործերի նախարար, խորհրդաժողովը նախագահող հանձնաժողովի նախագահ Վարդան Օսկանյանը, նշելով, որ խորհրդաժողովին Հայաստանը մասնակցում է իր պետական կառույցներով՝ Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի գլխավորությամբ, ԼՂՀ-ի պատվիրակությունը՝ ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի գլխավորությամբ, Հայաստանի, Արցախի, սփյուռքի հասարակական, քաղաքական, ազգային, մշակութային, կրթական կազմակերպությունների ներկայացուցիչները, ասաց.

- Խորհրդաժողովի աշխատանքները, բացի բացման եւ փակման լիագումար նիստերից, ընթանալու են մասնագիտական մասնաճյուղերում, որտեղ քննարկվելու են համազգային նշանակության հարցեր: Թեմատիկ քննարկումների օրակարգը պայմանավորված է Հայաստանի, Արցախի եւ սփյուռքի առջեւ ծառացած հիմնախնդիրներով եւ նրանց համազգային նշանակությամբ, որոնց լուծումները կախված են այս եռամիասնության հավաքական ներուժի կենտրոնացումից, միասնաբար գործելու կամքից եւ վճռականությունից: Խորհրդաժողովի քննարկմանն են ներկայացվելու նաեւ առանձին կոնկրետ ծրագրեր: Մենք չափազանց մեծ ակնկալիքներ չունենք, թե այս մի խորհրդաժողովով կլուծենք հայության առջեւ ծառացած բոլոր հիմնախնդիրները: Բայց ունենք չափազանց մեծ ակնկալիքներ, որ սա կհանդիսանա մեր փոխվստահության ամրապնդման, համազգային գաղափարների եւ գերխնդիրների շուրջ համախմբման, միասնության եւ կազմակերպվածության ամրապնդման, մեր ժողովրդի այսօրվա եւ ապագայի հանդեպ մեծագույն պատասխանատվության հաստատման չափազանց կարեւոր հանգրվան:

Ողջունելով երկրորդ համաժողովի մասնակիցներին եւ հաջողություն մաղթելով աշխատանքներին՝ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն ասաց.

- Մոտ երեք տարի առաջ մենք սկսեցինք մի գործընթաց, որի նշանակությունը դժվար է գերագնահատել: Գործընթացի իմաստը հայրենիքի եւ սփյուռքի ինտեգրացման հնարավորությունների գնահատումը, նպատակը՝ ազգային ներուժի պահպանումն ու զարգացումն է արագ փոփոխվող աշխարհում:

Նախագահն անչափ հարուստ համարեց երեք տարիները, հարուստ՝ եւ ներքին, եւ արտաքին իրադարձություններով, որոնք լրջորեն ազդում էին միջազգային հարաբերությունների վրա: Հայաստանը գտնվում է անչափ բարդ աշխարհաքաղաքական տարածքում եւ ամեն մի քաղաքական իրադարձություն հղի է նոր անակնկալներով: ՀՀ նախագահի համոզմամբ, այս ժամանակում մեր երկիրը վարել է անչափ նուրբ քաղաքականություն հատկապես գերհզոր պետությունների հետ հարաբերությունների զարգացման, ոչ թե սրման իմաստով: Ռոբերտ Քոչարյանը բարձր գնահատեց նաեւ սփյուռքի հայ կազմակերպությունների արդյունավետ գործունեությունը հայկական պետության շահերն առաջ մղելու առումով: Այժմ արդեն պետք է մտածել մեր հետագա գործունեության մասին: Երկիրն այժմ քաղաքական, հասարակական կարեւոր իրադարձությունների նախաշեմին է կանգնած: 2003 թվականին անցկացվելիք նախագահական ընտրություններն, անշուշտ, լուրջ բացահայտումներ կանեն քաղաքական դաշտում, որն, ինքնին ենթադրում է երկրում սպասվելիք փոփոխություններ ու նորացումներ ընդհանրապես:

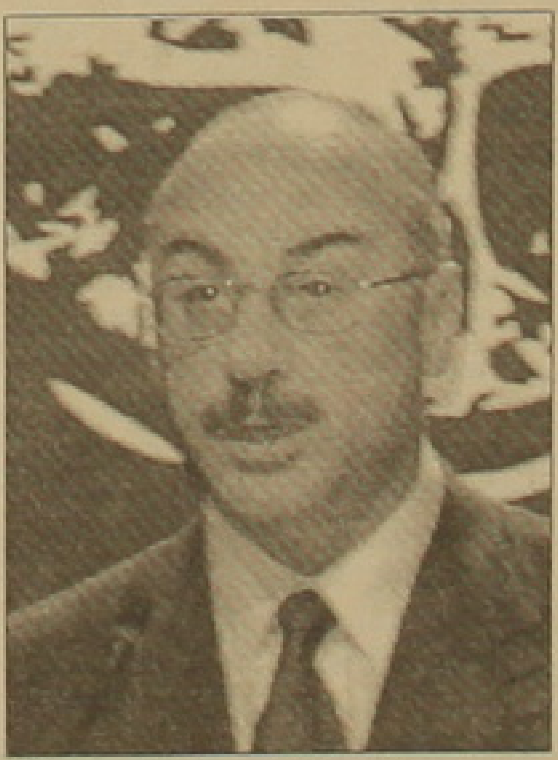

- Այժմ տեղի է ունենում ժողովրդավարական բարեփոխումների անշրջելիության գործընթաց,- շեշտեց ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: - Տնտեսական բարեփոխումների հետ միասին մշակվել է հակակոռուպցիոն ծրագիր եւ որի իրականացման համար անչափ հետեւողական ենք լինելու:

ՀՀ նախագահը թվարկեց այն հիմնահարցերը, որոնք պետք է լուծվեն համազգային ջանքերով: Ամեն մի հարց՝ թե քաղաքական, թե տնտեսական, թե մշակութային-լուսավորչական, պետք է լուծվի համատեղ ջանքերով: Հարցեր, որոնք բոլորն էլ կարեւոր են Հայաստանի, Արցախի եւ սփյուռքի համար, ողջ հայ ժողովրդի համար: Հնարավոր չէ եւ պետք չէ Հայաստանը ղեկավարել սփյուռքից կամ հակառակը՝ սփյուռքը ղեկավարվի Հայաստանից:

- Բայց հնարավոր եմ համարում եւ համոզված եմ, որ մենք ի վիճակի ենք համազգային խնդիրների նկատմամբ մոտեցումների ընդհանրացումների հասնել,- ասաց ՀՀ նախագահը: - Համաձայնեցված դիրքորոշումներից բխած համաձայնեցված գործունեությունը պետք է համակարգվի եւ համազգային նշանակություն ունեցող կոնկրետ ծրագրերը պետք է իրականացվեն: Այսպիսի գործակցության դեպքում մենք ռեալ, իրական ակնկալիքներ կարող ենք ունենալ:

Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ն սփյուռքի ստեղծումը գնահատեց որպես դժբախտություն հայ ժողովրդի համար: «Սակայն այս ժամանակներում սփյուռքը բարեբախտություն է դառնում Հայաստանի, հայ ժողովրդի ապագան ձեւավորելու, այն երջանիկ դարձնելու իմաստով,- նշեց Վեհափառը, - որովհետեւ հայ սփյուռքն այսօր հզոր

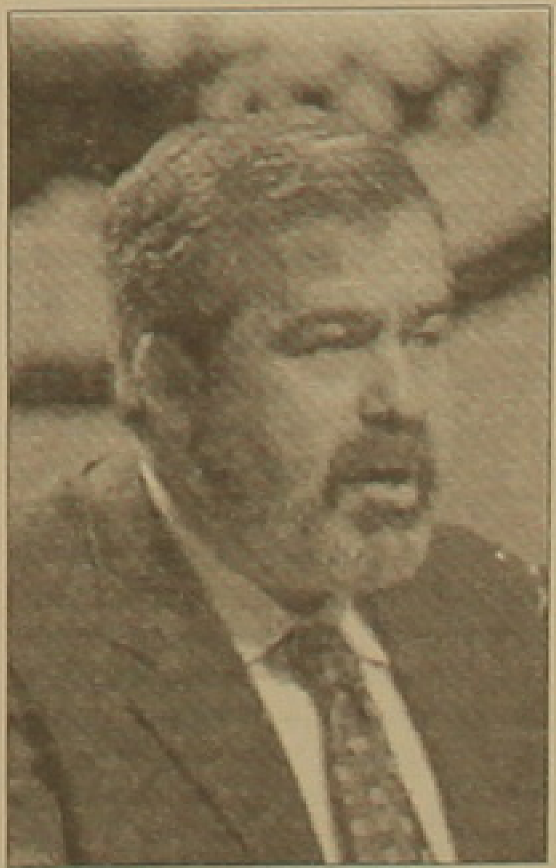

ներուժ եւ հայեցի ոգեղենություն ունի իր մեջ, որն, ի վերջո, կարող է վերածվել հայրենասիրական կոնկրետ գործունեության:

ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի եւ եկեղեցական ու հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների ելույթներին հետեւեց Հայ հեղափոխական դաշնակցության բյուրոյի ներկայացուցիչ Հրանտ Մարգարյանի ելույթը: Նա առաջինը նշեց Հայաստան-սփյուռք միասնական հոգեւոր մշակութային ընտրախավ ստեղծելու անհրաժեշտությունը: Դա բավականին բարդ ու մշուշոտ ծրագիր է, որովհետեւ փակագծերը չբացվեցին: Ենթատեքստում կարելի էր կռահել երկքաղաքացիության հարցի լուծումը: Նա անառողջ գնահատեց Հայաստանում բարոյա-հոգեբանական մթնոլորտը, անկատար եւ չկայացած համարեց Հայաստանում կառավարման համակարգը: Կարելի է ենթադրել, որ Բյուրոյի ներկայացուցիչն անկատար է համարում նաեւ դաշնակցական երեք նախարարների աշխատանքը կառավարությունում: Ըստ բանախոսի, Հայաստանում ահռելի չափերի է հասել կոռուպցիան: Հրանտ Մարգարյանը կոչ արեց սթափվել, քանի դեռ ուշ չէ եւ երկրի բարձրագույն ղեկավարությունից պահանջեց բարի կամք դրսեւորել այս բարեփոխումներն իրականացնելու համար: Նա անդրադարձավ նաեւ սփյուռքի խնդիրներին, նշելով, որ սփյուռքում հատվածականությունն աղետներ է գործում:

Հետաքրքրությամբ լսվեցին Ռամկավար Ազատական կուսակցության Կենտրոնական վարչության ատենապետ Հակոբ Գասարճյանի եւ Թեքեյան մշակութային միության փոխնախագահ, ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության փոխատենապետ Երվանդ Ազատյանի ելույթները: Հակոբ Գասարճյանը խոսեց Հայաստանում սփյուռքահայ եւ օտարազգի գործարարների ներդրումների կարեւորության մասին, նշելով, որ պետք է վստահության, ավելի բաց քաղաքականության մթնոլորտ ստեղծվի: Այսօր անչափ կարեւոր է դարձել հայ եկեղեցու երկփեղկվածության հիմնահարցը: Ըստ բանախոսի, պետք է վերացնել այս պառակտումը եւ Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի գլխավորությամբ միասնական կառույցի մեջ գործող միաբան եկեղեցին պետք է գործի՝ ի շահ հայրենիքի եւ ողջ աշխարհում սփռված համայն հայության: Հակոբ

Գասարճյանը կոչ արեց հրաժարվել Հայաստանի Հանրապետության այժմյան հիմնից եւ դրա փոխարեն ստեղծել նոր օրհներգ՝ Արամ Խաչատրյանի հրաշալի երաժշտությունը պահպանելով եւ նոր Հայաստանին հարիր տեքստ ստեղծելով:

Երվանդ Ազատյանը խոսեց Թեքեյան մշակութային միության Հայաստանում կրթական եւ մշակութային ասպարեզում ծավալած գործունեության, այս անցումային շրջանում հայ մտավորականության ծանր պայմանների մասին, նշելով, որ ԹՄՄ-ն իր կարելին անում է վիճակը թեթեւացնելու համար (գրքերի հրատարակություն, հոբելյանների նշում եւ այլն): Սակայն, ըստ Երվանդ Ազատյանի, սա պետք է իրականացվի Հայաստանում: Սփյուռքն ի զորու չէ այս ամենն իրականացնել դրսում եւ սեփական ջանքերով: Մտավորականությունը, որպես արժեք, հսկայական նշանակություն է ունեցել եւ բուն հայրենիքում, եւ սփյուռքում:

Նախախորհրդային շրջանում ոչ միայն հասարակական, այլեւ պետական անչափ կարեւոր գործունեություն են ծավալել այնպիսի մտավորականներ, ինչպիսիք են Ավետիս Ահարոնյանը, Արշակ Չոպանյանը, Վահան Թեքեյանը: Խորհրդային շրջանում, անկախ կանխարգելիչ շատ ու շատ հանգամանքներից, մտավորականությունն ուներ անչափ կարեւոր դերակատարություն: Պետք է ազգովին մտածենք այդ դերը վերականգնելու մասին, մանավանդ որ դրանով կլուծենք ազգի չափերի կորուստը: Անչափ մտահոգիչ են նաեւ մեր մամուլի միակողմանիությունը, ցածր մակարդակը, որոնք աչք են ծակում:

Լիագումար նիստի ավարտից հետո խորհրդաժողովի մասնակիցները պսակներ դրեցին Մեծ եղեռնի զոհերի հուշարձանին:

Առանձին նիստում

Հայաստան-սփյուռք համաժողովի «Տնտեսություն եւ տնտեսական զարգացում» թեմատիկ նիստը թերեւս ամենահետաքրքրականն էր եւ պատահական չէր, որ մասնակիցներից շատերի համար տեղերը չբավարարեցին, ու նրանք մնացին կանգնած: Առաջին ելույթ ունեցողը Կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանն էր, որին հաջորդեց «Թուֆենկյան» ընկերության նախագահ Ջեյմս Թուֆենկյանի խոսքը: Սփյուռքի հետ համագործակցության մասին խոսելով, Էմիլ Գրիգորյանն այն կարծիքը հայտնեց, որ նրա հնարավորությունները լիարժեք չեն օգտագործվում՝ ի տարբերություն մեծ սփյուռք ունեցող այլ ժողովուրդների՝ չինացիների, հրեաների, իտալացիների:

Ամերիկահայ գործարար Թոնի Մորոյանը, որը ղեկավարում է Երեւանում գործող ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների «Վայասֆեր» մաժողովի մասնակիցներից շատերն ավելի շուտ ընդհանուր բնույթի ելույթներ էին ունենում կամ էլ ներկայացնում էին իրենց կազմակերպությունների հոգսերը: Տարբեր էին նաեւ գործարար ոլորտի ներկայացուցիչների կարծիքները համաժողովի վերաբերյալ: Նրանցից մի քանիսին խնդրեցինք արտահայտել իրենց տպավորությունները:

Սերոբ Տեր-Պողոսյան ***(«Մեքալ փրինս» ընկերության նախագահ).*** Համաժողովի նպատակ-

դեռեւս անբավարար հարկային քաղաքականությունն է: Իմ կարծիքով, պետք է անհապաղ ազատ տնտեսական գոտու տարրեր մտցնել Հայաստան եւ հատկապես Լեռնային Ղարաբաղ: Երրորդ՝ գտնում եմ, որ սփյուռքի մեծահարուստների նկատմամբ ուշադրությունը քիչ է: Ավելին՝ տեղական «գործարարները» սովորել են, որ դրսից եկած գումարները պետք է ներդրվեն իրենց կենսամակարդակը բարձրացնելու, այլ ոչ թե արտադրու-

Որո՞նք են Հայաստանի տնտեսական զարգացման հեռանկարները

Փորձում էին որոշել տեղի եւ սփյուռքահայ գործարարները

Վերջինս նշեց, որ ինքը Հայաստանում հյուրանոցային ցանց է ստեղծում, քանի որ մեր երկիրն ունի բոլոր նպաստավոր պայմանները զբոսաշրջության զարգացման համար՝ պատմական հուշարձաններ, գեղեցիկ բնաշխարհ, հյուրընկալ մարդիկ: Ըստ Թուֆենկյանի, այստեղ բիզնեսով զբաղվելու հնարավորություններ կան: Երեւանի ոսկերչական գործարանի տնօրեն Էմիլ Գրիգորյանը ներկայացրեց Հայաստանում ոսկերչության եւ ակնագործության ներկա վիճակը եւ հեռանկարները: Անցյալ տարի այս ոլորտում թողարկվել է 110 մլն դոլարի արտադրանք, իսկ այս տարվա առաջին չորս ամիսներին 45 մլն դոլար: Դա նշանակում է, որ այս տարի թողարկվող արտադրանքի ծավալները կկազմեն մոտ 150 մլն դոլար: Ոսկերչական գործարանի տնօրենը հնարավոր համարեց այս ոլորտի արտահանման ծավալները մինչեւ 500 մլն դոլարի հասցնելը: Դրա համար անհրաժեշտ են 60-70 մլն դոլարի ներդ-

կենտրոնի, նշեց, որ Հայաստանն այս ոլորտում առաջիններից է նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններից: Մենք այստեղ ունենք մտավոր կապիտալ եւ, ըստ Մորոյանի, Հայաստանի տնտեսական զարգացման ապագան կախված է նրանից, թե «ինչպես կզարգանանք այս ոլորտում»:

Ֆրանսիայից տնտեսագետ Միշել Բազումյանի կարծիքով, մեր երկրի համար խոշոր արտադրական համալիրները չեն կարող զարգացման հիմք լինել: Այդպիսին կարող են հանդիսանալ փոքր եւ միջին ձեռնարկությունները: Իսկ տնտեսության ճյուղերից որպես հեռանկարային առանձնացվեցին սննդի եւ թեթեւ արդյունաբերությունը, տուրիզմը: Հայաստանի գործարարներից ելույթ ունեցավ «Սիլ գրուպի» ղեկավար Խաչատուր Սուքիասյանը եւ անդրադարձավ արտահանման կարեւորությանն ու դրան խանգարող խնդիրներին:

Հիմնական ելույթներին հաջորդող քննարկումների ժամանակ հա-

ներն, անշուշտ, շատ լավն են, բայց աշխատանքն անչափ ծավալուն է, եւ չեմ կարծում, որ մեծ արդյունքներ կունենանք: Բայց այս համաժողովները շատ լավ առիթ են, որպեսզի սփյուռքահայերը ծանոթանան մեկը մյուսի եւ Հայաստանի հայերի հետ: Այսինքն՝ այստեղ ծանոթության սկիզբը կդրվի, որից հետո այս սենյակից դուրս արդեն կսկսվի համագործակցությունը:

Աշոտ Գրիգորյան ***(«Պրեմեքս» ընկերության նախագահ, Սլովակիա).*** Եթե նպատակին ծառայի, չափազանց մեծ պետք է լինի այս համաժողովի արդյունքը: Ինձ համար թիվ մեկ նպատակն է քննարկել Հայաստանում ներդրումներին խոչընդոտող հարցերը: Դրանցից առաջինը կոռուպցիայի դեմ տարվող շատ թույլ պայքարն է: Կոռուպցիա ասելով նկատի ունեմ Հայաստանում տեղ գտած մոնոպոլիա հանդիսացող ոլորտները: Ինչպես Ռուսաստանում են ասում՝ «տանիքային» ձեւով բաժան-բաժան արված դաշտերը: Երկրորդը

թյուն զարգացնելու եւ աշխատատեղեր ստեղծելու համար: Այսինքն՝ նրանք վարպետացել են այդ գումարները շորթելու առումով եւ չափազանց մեծ անվստահություն են ներշնչել դրանով: Մեծ հույս ունեմ, որ այս հարցերի պատասխանը, եթե չլսենք էլ, կբարձրացնենք եւ կսպասենք նախագահի ու կառավարության արձագանքին:

Հովսեփ Սեֆերյան ***(Հայ գործարարների ընկերակցության նախագահ).*** Այս խորհրդաժողովը լավատեսության, ապագայի հավատի ասեղ է: Սակայն, եթե միայն պետք է խոսենք եւ ազգային ծրագիր չմշակենք բոլոր ուղղություններով, ապա այս գործընթացը ձախողված է: Եթե հիմքն այս համաժողովում դրվի, ապա դա արդեն մեծ հաջողություն է: Պետք է խթանիչ օրենքներ ընդունել, որպեսզի ոչ միայն հայերը, այլեւ օտարները գան եւ Հայաստանի առավելություններից օգուտ ստանան: Այն ժամանակ ամեն ինչ լավ կլինի:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Հայրենիք-սփյուռք, հեռացո՞ղ, թե՞ մոտեցնող տարրեր»

«Մեզանում համահայկական ֆորումներ, միասնականություններ ստեղծելու հատվածապաշտությունը շատ զորավոր է: Բայց կկարծեմ, թե այս բոլորը (հայրենիք-սփյուռք երկրորդ համաժողովը-Գ. Ա) արդեն նշաններ են, որ եթե այսօր այստեղ 1000-2000 հավաքվել են հակառակ այդքան կարծիքների տարբերություններին, բուռն բորբոքումներին, երկխոսության մեջ են, ապա համախմբման ջանքեր են գործադրվում»: Կարծում է Իտալիայից ժամանած հայագետ Լեւոն Զեքիյանը, որը համաժողովի «Հայաստան-սփյուռք հարաբերություններ, քաղաքական խնդիրներ» սեկցիայում ունեցած իր ելույթում նշեց, թե հայապահպանության առաջնահերթ խնդիրն ազգային ինքնության գաղափարաբանության հասակցումն է:

Հենց այս հարցադրումն էր երեկ սփյուռք-հայրենիք հարաբերությունների քաղաքական հատվածի քննարկման մեխը, որի շուրջ, սակայն, միասնական մոտեցումներ առ այսօր չեն որդեգրվել: Ողջ խորհրդաժողովի ընթացքում «Արժանապատիվ ապագա» կուսակցության նախագահ Լյուդմիլա Հարությունյանի շատ կոնկրետ հռետորական հարցը՝ «Հայաստան եւ սփյուռք, հեռացո՞ղ, թե մոտեցնող հատվածներ», պատասխան չստացավ: Ինքը տկն Հարությունյանը համոզված է, թե հայության երկու հատվածներն աներկբայորեն պետք է համախմբվեն այն առաջնահերթությունների շուրջ, որոնք կառաջադրեն իրենք ի սպաս ազգապահպանության կամ ավելի ճիշտ՝ «ազգակերտումի»: Որպես այդպիսիք նա նկատում է երեք առաջնային խնդիրներ. Հայ դատի պահանջատիրություն, պետականության ամրապնդում եւ դրանց գործադրման ռեալ մեխանիզմների մշակում:

Եթե առաջին եւ երկրորդ կետերի շուրջ կարծիքներ որոշակիորեն մերձեցման միտումներ են դրսեւորում, ապա որեւէ հատուկ մեխանիզմ երկու հատվածների գործունեությունը համաստեղելու, ընդհանրացնելու առումով գոյություն չունի:

Լ. Զեքիյանն, օրինակ, խորապես համոզված էր, որ անպայման այդ հարցերը համակարգող որեւէ մարմին պիտի ստեղծվի՝ անկախ նրա ձեւից ու բովանդակությունից: «Ես չեմ ուզում այդ մարմինն անպայման կոչել նախարարություն, անունները երկրորդական են: Բայց պետք է գործի, ասենք, նախարարության ձեւով ու զբաղվի սփյուռքահայության վերաբերյալ բոլոր հարցերով: Ոչ թե որոշումներ կայացնելու միջոցով, այլ իբրեւ կողմնորոշող, որն, անշուշտ, կնշանակի, թե գոյություն կունենա հանրային կարծիք, որը որեւէ ուղղություն կընկալի եւ ըստ այդմ կգործի»:

Մինչդեռ Հայաստանում ծայրահեղ տարբեր կարծիք կա: ԱԺ փոխնախագահ Տիգրան Թորոսյանը ժամանակավրեպ համարեց նման որեւէ մարմնի ձեւավորումը, որի փոխարեն առաջարկվեց ստեղծել առանձին հանձնաժողովներ՝ առանձին խնդիրների շուրջ, որոնք նաեւ պետք է սփյուռքի մասին ինֆորմացիոն բազա ստեղծեն, իսկ սփյուռքը որպես պետականություն չունեցող հատված, երկրի հզորացմանը կարող է մասնակցել նաեւ իր ունեցած փորձի ներդրումով, ասենք մի քանի տարով աշխատելով հայրենիքում: Մյուս կողմից, սփյուռքը կարող է նյութապես օժանդակել երկու հայկական պետությունների՝ ՀՀ-ի եւ ԼՂՀ-ի կայացմանն իր ֆինանսական ռեսուրսներով մտնելով վերջիններիս տնտեսության մեջ:

Թերեւս հենց վերջինիս ուշադրություն դարձնելով, խորհրդաժողովին մասնակցող ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը եւ Անուշավան Դանիելյանը ծավալել էին քարոզչական գործունեություն՝ սփյուռքահայ բիզնեսմենների համար Արցախը ներկայացնելով իբրեւ ներդրումների չափազանց գրավիչ երկիր: Ըստ Անուշավան Դանիելյանի, «Մենք կարող ենք արդեն փորձի վրա հիմնվելով ասել, որ սփյուռքահայերի կողմից Արցախում ներդրումների օրինակներ ունենք: Առավելապես վերջին երկու տարիների ընթացքում դրանք ավելանում են: Սա ավելի շատ պրոպագանդային աշխատանք է եւ ավելի շատ մեր հնարավորություններին սփյուռքահայությանը ծանոթացնելով է պայմանավորված: Որովհետեւ եթե խոսում ենք ներդրումների մասին, պիտի նշենք նաեւ դրանց անվտանգության ապահովման մասին»:

Հետաքրքրականը, սակայն, ԼՂՀ-ի վարչապետի առաջարկն էր՝ սփյուռքին ներգրավել Արցախի վերաբնակեցման կառավարական ծրագրում, համաձայն որի նախատեսվում է 10 տարվա ընթացքում Արցախի բնակչությունը հասցնել 300 հազարի: ԼՂՀ-ն առաջարկում է ծրագրում ներգրավված յուրաքանչյուր բնակավայր կցել սփյուռքի առանձին համայնքների, որոնց նյութական, բարոյական աջակցությամբ բնակավայրերը պիտի վերաբնակեցվեն: «Մեր գլխավոր շտեմարանը մեր փախստականներն են՝ 500 հազար, վերջին տարիների արտագաղթն է, պատերազմի ժամանակ հեռացածները եւ այլք», նշում է Ա. Դանիելյանը:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

Տեղեկատվություն եւ լրատվության զանգվածային միջոցներ

Սույն թեմատիկ նիստի ընթացքում քննարկվեցին բազմազան հարցեր՝ համացանցի (ինտերնետ) հնարավորությունների օգտագործումը Հայաստան-սփյուռք կապերի ամրապնդման գործում, մշակույթի, մասնավորապես ճարտարապետության ուսումնասիրություն համացանցի միջոցով, հեռուստատեսության դերն ու խնդիրներն արբանյակային հեռարձակմամբ, հոգեւոր դաստիարակություն եւ դասական ուղղագրության հարցը, որն ամենավիճահարույցն էր, որքան էլ մասնակիցներից պահանջվում էր շրջանցել այն:

Նշենք, որ դեռեւս չենք հրաժարվել խորհրդաժողովների ավանդական ձեւերից եւ գործնական ու կառուցողական առաջարկություններ, կոնկրետ ծրագրեր ներկայացնելու եւ ապա դրանք քննարկելու փոխարեն տարվում ենք արդեն կատարված աշխատանքների ու ծրագրերի մասին խոսելով, որոնք երբեմն կրում են գովազդային բնույթ: Այսուհանդերձ, ի՞նչ է ակնկալվում այս թեմատիկ նիստից, ո՞րն է նրա հիմնական խնդիրը:

Ընդհանուր համահայկական համացանց ստեղծելու անհրաժեշտության մասին դիպուկ էր ու գործնական «Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիմնադրամի» գործադիր տնօրեն Գարեգին Չուգասզյանի կարճ ելույթը, որը փաստելով Հայաստանում բարձր տեխնոլոգիաների զարգացումը՝ օրինակ բերեց երկու ընկերությունների մեծ նվաճումներն այս ասպարեզում, որոնցից մեկը՝ ընդամենը 50 հոգու աշխատանքով հասել է 400 մլն դոլար կապիտալիզացիայի: Նրա համոզմամբ, առանձին անհատների հաջողությունը պետության հաջողությունը դառնալու համար անհրաժեշտ է ընդհանուր ծրագիր մշակել՝ ստեղծելու միասնական տեղեկատվական դաշտ:

Կառավարությունն այս հարցում պետք է ցուցաբերի մեծ մասնակցություն, բանակցություններ վարի «Արմենտելի» հետ՝ համացանցը հասարակությանը մատչելի դարձնելու կարեւորության գիտակցումով, այլապես կառաջանա խզում բարձր տեխնոլոգիաների սեկտորի եւ հասարակության միջեւ: Նա հույս հայտնեց, որ միգուցե մաշտոցյան գրերի գյուտի 1600-ամյակի առթիվ Հայաստանի կառավարությունը հայոց լեզվով միասնական տեղեկատվական ցանց կստեղծի ի փրկություն Հայաստանի եւ սփյուռքի:

Փարիզի հայկական ռադիոյի խմբագիր Հակոբ Բալյանը ներկաների ուշադրությունը բեւեռեց հայոց լեզուն անաղարտ պահելու, եթերից հնչող օտարամուտ բառերից հրաժարվելու եւ գրական լեզուն համայն հայության մեջ տարածելու խնդրին: Նա ընդգծեց, որ դասական ուղղագրության անցնելու հարցը դարձել է «Բեռլինի պատ» Հայաստանի եւ սփյուռքի միջեւ, եւ հարկ է վերանվաճել լեզվական անկախությունը:

ՀՀ հանրային հեռուստառադիո ընկերության խորհրդի նախագահ Տիգրան Նաղդալյանը եւ «Արմենիա» հեռուստաընկերության տնօրեն Բագրատ Սարգսյանը խոստացան, որ առաջիկայում կհեռարձակվեն հաղորդումներ եւ լուրեր արեւմտահայերենով:

Մ. Նահանգներից ժամանած հայագետ Գեւորգ Բարդակչյանը պնդում էր, որ սփյուռքահայության ու հայաստանահայության միջեւ տարբերություններն ավելի մեծ են, քան նմանությունները:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՐ ԶՐՈՒՅՑ

«Անհրաժեշտ է ստեղծել արտահանմամբ զբաղվող մասնագիտացված կառույցներ»

Հայաստանի տնտեսական զարգացումն անհնար է առանց արտահանման ծավալների աճի: Ի՞նչ է անհրաժեշտ այդ աճը խթանելու համար: Այս հարցի շուրջ մեր թղթակցի հետ հարցազրույցում իր նկատառումներն է արտահայտել «Սիլ գրուպ» ընկերության ղեկավար Խաչատուր Սուքիասյանը:

- Ես կարծում եմ, որ դա թիվ 1 խնդիրն է: Ցանկալի կլիներ, որ համակարգված կառույց ստեղծվեր, այդ ինստիտուտի հիմքը դրվեր եւ Հայաստանի արտահանումն իրականացնեին այլ երկրներում իրացման մեջ մասնագիտացված կամ միջնորդ կազմակերպությունները:

- Այդ կառույցները պետք է լինեն լրիվ մասնավո՞ր, թե՞ պետական մասնակցությամբ:

- Միայն մասնավոր: Օրինակ՝ Ռուսաստանի Դաշնությունում շատ կան այդպիսի կառույցներ: Հայաստանում արտադրվող մի քանի տասնյակ ապրանքներ կան, որոնք համապատասխանում են միջազգային չափանիշներին: Ուղղակի գնի եւ վարկանիշի տեսանկյունից հայկական արտադրանքը դեռեւս չունի զարգացած երկրների արտադրանքի հեղինակությունը, ինչը պահանջում է դրանց ճանաչման համար շատ լուրջ աշխատանք կատարել եւ ստեղծել վերը նշված կառույցները:

- Ի՞նչ պետք է անի պետությունը:

- Պետությունը պետք է դրա կարեւորությունը գիտակցի: Չեմ կարծում, թե նա պետք է իր մասնակցությունն ունենա այստեղ, բայց կարող է այդ կազմակերպությունների հետ ճշտել այն խնդիրները, որոնք բացասաբար են ազդում արտահանման վրա, իր ազդեցությունն ունենա ենթակառուցվածքների վրա, խորհրդատվություն տա, մի խոսքով՝ ուշադրության կենտրոնում պահի:

- Այսինքն՝ հարկային արտոնությունների մասին խոսք չկա:

- Ոչ մի արտոնություն պետք չէ: Եթե արտահանմամբ ես զբաղվում, արդեն ավելացված արժեքի հարկը վերադարձվում է: Լավ կլիներ, որ պետությունն ուղղակի ժամանակին վերադարձնի այդ գումարները: Կարծում եմ նաեւ, որ պետք է մտնենք այնպիսի փուլ, որ

տեղ հստակ արտահանման համար լինեն տարբեր վարկեր եւ դրամաշնորհներ:

- Իսկ ո՞ր շուկաներում առավել հավանական է հայկական ապրանքների վաճառքը:

- Օրինակ՝ այն երկրներում, որտեղ հայերը կենտրոնացված են բնակվում: Սա գուցե մեծ քանակ չի ապահովի, բայց նույնպես կարեւոր է: Իսկ, ընդհանուր առմամբ, մենք միջազգային շուկայում մեր տեղը պետք է ունենանք, պետք է պայքարենք այդտեղ ծավալները մեծացնելու եւ քանակ վաճառելու համար: Կարծում եմ, որ մեզ համար առաջին շուկան Ռուսաստանը եւ ԱՊՀ երկրներն են, հետո Միջին եւ Մերձավոր Արեւելքը, իսկ ապագայում, եթե մեծաքանակ եւ որակյալ ապրանք կարողանանք արտադրել՝ եվրոպական եւ ամերիկյան շուկաները:

- Հայաստան-սփյուռք խորհրդաժողովից ի՞նչ ակնկալիքներ կան: Խոսքը տնտեսական կապերի զարգացման հնարավորության մասին է:

- Այդ կապերն արդեն ավելի քան 10 տարի կան: Սկզբնական շրջանում Հայաստանի գործարարությունն ընդհանրապես տեղյակ չէր դրսի միջավայրից: Մեր հայրենակիցները մեզ հաղորդեցին այդ տեղեկատվությունը, ինչին մենք կտիրապետեինք միայն բազմաթիվ սխալների եւ որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում: Դա նրանց առաջին լուրջ օգնությունն էր: Սփյուռքահայերն իրենց օգնությունը ցուցաբերել են նաեւ բոլոր ծայրահեղ վիճակներում՝ երկրին, ժողովրդին, իրենց հարազատներին: Այժմ այնպիսի փուլում ենք, որ մենք եւ արտերկրի մեր հայրենակիցները տնտեսապես պետք է ինտեգրվենք: Դրա համար արդեն կա անհրաժեշտ դաշտը՝ մեր մտածելակերպի տարբերությունն այլեւս այնքան մեծ չէ, ինչպես 10 տարի առաջ: Արտահանման հարցում, շնորհիվ սփյուռքահայերի, մեզ սկուտեղի վրա մատուցվում են այս կամ այն երկրի շուկայի առանձնահատկությունները, ինչը նույնպես շատ կարեւոր գործոն է:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՄՈՍԿՎԱ

Մկրտիչ Մկրտչյան. Ռուսահայերս «յուրահատուկ սփյուռք ենք»

Ռուսաստանի հայերի միություն (ՌՀՄ) հասարակական կազմակերպությունում էկոնոմիկայի, ձեռնարկատիրության հարցերի տնօրինությունը վստահված է Հայաստանի նախկին փոխվարչապետ, տնտեսական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Մկրտիչ Մկրտչյանին: Համահայկական համաժողովի շեմին նա իր նկատառումները հայտնեց Հայաստանի էկոնոմիկայի զարգացման, այդ գործում ռուսահայության դերի, ՌՀՄ-ի գործունեության որոշ կողմերի շուրջ:

- Պրն Մկրտչյան, ի՞նչ ակնկալիքներով եք մեկնում Երեւան:

- Եթե առաջին համաժողովը ավելի շատ ծանոթացման նպատակ էր հետապնդում, ապա, հուսով եմ, երկրորդ հանդիպումը պրակտիկ բնույթ կկրի Հայաստանում սփյուռքի ներկայացուցչությունը արդյունավետ գործող ուժի վերածելու իմաստով: Հիանալի կլինի, եթե կարողանանք ստեղծել համաշխարհային հայկական կազմակերպություն, հայ կապիտալը միավորող որեւէ միջազգային մարմին: Մենք Երեւան ենք մեկնում կոնկրետ առաջարկներով ու ծրագրերով: Ցավոք, ռուսահայերս էլ ենք արդեն սփյուռք դարձել ու այդ մտքի հետ պետք է հաշտվել: Բայց ինչ էլ որ լինի, մենք այնուամենայնիվ «յուրահատուկ» հասված ենք: Մոդայիկ բառով ասած, մեր մենթալիտետը մեծ մասամբ հայաստանյան է, մենք տակավին ուժեղ թելերով կապված ենք հայրենիքի հետ, նա մեզ համար շարունակում է մնալ մոտիկ ու հարազատ: Եվ նրա շենացման մեջ մեր լուման էլ պիտի յուրահատուկ լինի:

- Ո՞րն է լինելու ձեր հիմնական շեշտադրումը:

- Ամենակարեւոր խնդիրը աշխատատեղերի ստեղծումն է Հայաստանում: ՌՀՄ-ն հայրենիքում արդեն ձեռք է բերել մի շարք արդյունաբերական ու առեւտրական օբյեկտներ եւ դրանց նորացումով զգալի աշխատատեղեր կապահովի հայրենակիցների համար: Բայց դա սոսկ սկիզբն է: Անցած երկու տարում ՌՀՄ-ն ավելի շատ զբաղված էր ձեւավորման կազմակերպական հարցերով. արդեն մասնաճյուղեր ունենք Ռուսաստանի շուրջ 70 տարածաշրջաններում: Շատ կարեւոր է, որ հորիզոնական կապերով միավորվում են հայազգի բիզնեսմենները: Ամրապնդվելով Ռուսաստանում, համատեղ ձեռնարկությունների, ձեռնարկատիրական զանազան կառույցների միջոցով պիտի ձգտենք նպաստել տնտեսական կյանքի աշխուժացմանը Հայաստանում:

- Ի՞նչ եք կարծում, ո՞րն է օտարերկրյա կապիտալի թափանցման գլխավոր պայմանը:

- Ամենագլխավորներից մեկը ներդրումային մթնոլորտի ապահովումն է: Աշխատելով ՌԴ կառավարության առընթեր ժողովրդական տնտեսության ակադեմիայում եւ շփվելով արտասահմանյան ֆիրմաների, բիզնեսմենների հետ, հաճախ եմ բախվել մի երեւույթի. որոշ ժամանակ աշխատելով Ռուսաստանում, նրանք տեղափոխվում են Չինաստան, որովհետեւ այնտեղ կա իրավական դաշտ եւ խստագույն կարգապահություն: Բայց Ռուսաստանը գերհարուստ երկիր է, ներդնողներ այնուամենայնիվ կան ու կլինեն: Իսկ ահա բնական պաշարներից գրեթե զուրկ, քայքայված էկոնոմիկայով մեր երկիրը կարող է գրավիչ լինել միայն ներդրումների համար ամենաբարենպաստ պայմանների ապահովման դեպքում: Լո՞ւրջ բան է, երբ այն կարծիքն է տարածվել, թե Հայաստանում կարելի է գործ ձեռնարկել միայն մի քանի հոգու (պարզ է՝ ում) երաշխիքի առկայության դեպքում: Սա շատ վտանգավոր մտայնություն է:

- Դուք լավ գիտեիք երկրի էկոնոմիկայի վիճակը: Նաեւ ձեր աչքի առաջ սկսվեց նրա քայքայումը: Այդուհանդերձ եղածը կարո՞ղ է բազա ծառայել առաջընթացի համար:

- Անշուշտ, Հայաստանի ներկայիս ղեկավարությունը ծանր ժառանգություն է ստացել: Համոզված եմ, որ ժամանակին շատ բան կարելի էր փրկել ու զարգացնել: Դիլետանտությունն ու ոչ արտացավ վերաբերմունքը արեցին իրենց չար գործը: «Նաիրիտը» քայքայեցին ոչ թե կրտսեր գիտաշխատողները, այլ նրանց ձեռքով դա իրագործեցին այդ ասպարեզի անդրազգային գիգանտները: Որոշ արտադրատեսակներով մենք չէինք զիջում նույնիսկ «Դյուպոնին»: Եվ խնդիր էր դրված փակել նրա ճամփան դեպի համաշխարհային շուկա: Ինչքա՜ն նման նուրբ ու կոպիտ հարվածներ ընդունեց Ռուսաստանը: Այդուհանդերձ Հայաստանում բազա կա, ռեալ կարելի է զարգացնել քիմիական, հանքային արդյունաբերությունը, էլեկտրոնիկան, թանկարժեք քարերի մշակումը, գիտատար ուղղությունները, դեղագործությունը եւ այլն: Ես այս թեմայով առանձնապես չեմ ուզում ծավալվել, որովհետեւ հանգամանալի զեկուցում եմ պատրաստել համաժողովի համար:

- Այստեղ մի նրբանկատ խնդիր է առաջանում. Հայաստանում ասում են՝ լավ եք անում, որ խորհուրդ եք տալիս, բայց շատ ավելի լավ կլինի, եթե դրա հետ մեկտեղ միջոցներ էլ հատկացնեք: Ի վերջո վճռորոշը ինվեստիցիան է:

- Եթե ամեն ինչ ճիշտ լիներ, ոչ որ ոչ մեկից չէր դժգոհի: Եթե մինչեւ այժմ ՌՀՄ-ն հենվում է իր նախագահ Արա Աբրահամյանի անձնական միջոցների վրա, ապա հիմա տեղի բիզնեսմենների ուժերով հասույթ ֆոնդ է ստեղծվում Հայաստանում համատեղ ձեռնարկություններ ու ձեռնարկատիրական կառույցներ ստեղծելու համար: Կարծում եմ Հայաստանում ներդրում անող ամեն մի սփյուռքահայ ինքն էլ պիտի վերահսկի դրա իրագործման ընթացքը: Ռուսահայության անունից այդ երաշխիքը կարող է տրամադրել հենց ՌՀՄ-ն: Ի դեպ, Ռուսաստանի հայերը էապես կարող են նպաստել փոքր ու միջին ձեռնարկությունների ստեղծմանը: Նրանցից շատերը բազմաթիվ հարազատներ, բարեկամներ, ընկերներ ու հարեւաններ ունեն Հայաստանում եւ կուզեն որեւէ գործ բացել թեկուզեւ նրանց համար: Հայտնի բան է՝ ամեն մի պետություն հարուստ է իր հարուստ անհատներով, իսկ եթե այդ անհատը աշխատանք չունի...

Իսկ հիմա դառնանք «խորհուրդ տալուն»: Ես չէի թերագնահատի դրա դերը: Հայաստանի իշխանությունների համար, ինչ է, վա՞տ կլինի, եթե կանոնավոր կերպով (մեկ ամսով, կես տարով թե մի տարով, կարեւոր չէ) Երեւան «խորհրդատվության» հրավիրեն, ասենք, ակադեմիկոսներ Ա. Աղանբեկյանին, Ստ. Սիտարյանին, Ռուսաստանի բանկիրների ասոցիացիայի փոխնախագահ Գ. Թոսունյանին, նշանավոր օլիգարխ Ռուբեն Վարդանյանին եւ շատ այլ անվանի մարդկանց:

- Հիանալի խորհուրդ է: Պրն Մկրտչյան, դուք բնիկ գյումրեցի եք. ի՞նչ կասեք աղետի գոտու մասին:

- Թերեւս ժամանակն է մտածել Գյումրու օդանավակայանը միջազգային դարձնելու մասին: Շատ հեռանկարային կլինի Գյումրի-Ախալքալաք երկաթգծի կառուցումը: Ցավալի է, որ այսօր դա ոչ այնքան տնտեսական, ինչքան քաղաքական հարց է: Մինչդեռ ակնհայտ է շահավետությունը եւ Հայաստանի, եւ Վրաստանի, եւ, Կարսի ճամփան բացվելուց հետո, Թուրքիայի համար: ՌՀՄ-ի տնտեսական ծրագրում մեծ տեղ է հատկացված աղետի շրջանում մանր ու միջին ձեռնարկությունների ստեղծմանը:

- ՌՀՄ-ի նախագահ Արա Աբրահամյանը կարճ ժամանակում հիրավի դարձավ ռուսահայության լիդերը: Նույնիսկ անբարյացակամները չեն կարող մեղանչել այն փաստի դեմ, որ նա գործով է ապացուցում իր հայրենասիրությունն ու հայասիրությունը: Ի՞նչ կասեք նրա մասին:

- Երբ ես 80-ական թվականներին Երեւանի Սովետական շրջանի ղեկավարն էի, նա էլեկտրոնային արդյունաբերության մեր խոշորագույն ձեռնարկություններից մեկի տնօրենն էր եւ որպես այդպիսին լավագույններից մեկն էր ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ Միությունում: Միայն հանրապետությունում նա իր մասնաճյուղերի թիվը հասցրեց մոտ հիսունի: Այնպես որ իմ խոսքը նրա մասին թող հնչի որպես ավագ ընկերոջ կարծիք: Ձեռնարկատիրության, արտադրության բարձրակարգ մասնագետ է՝ խորապես գնահատված Ռուսաստանի գործարար շրջաններում: Վայելում է Ռուսաստանի իշխանական մարմինների հարգանքը եւ խելամտորեն օգտագործում է այդ կապերն ու հնարավորությունները ՌՀՄ-ի հզորացման գործում: Նա գտնում է, որ ռուսաստանցի հայը պիտի լինի այս երկրի օրինակելի քաղաքացին, բայց երբեք չպիտի մոռանա իր պատմական հայրենիքը: Որպես աչքի ընկնող անհատականություն լիուլի հաստատվելով Ռուսաստանում, Աբրահամյանն իր իսկ ստեղծած հասարակական կազմակերպության միջոցով փորձում է ակտիվորեն մասնակցել ռուս-հայկական հարաբերությունների մերձեցմանը, հայրենի ժողովրդին տնտեսական ծանր կացությունից հանելու նախաձեռնություններին, լայնորեն համագործակցելով Հայաստանի իշխանությունների հետ:

Ես կասեի այսպես՝ մեր ժողովուրդը հայրեր ու մայրեր շատ ունի, Արա Աբրահամյանը նրա որդին է:

ՌՈՒԲԵՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

Միշտ հպարտ պոռա, որ հայ ես

«Մայաք-Նովա» եւ «Վահագն» մրցանակաբաշխությունները

Երկու տարի առաջ ազգային բարերարներ Վահագն եւ Համիկ Հովնանյանների նախաձեռնությամբ անցկացվեց հայ երգի «Մայաք-Նովա» փառատոնը: Անցած երկու փառատոների ընթացքում հայ երգի գանձարանը հարստացավ 300 նոր երգերով: Եվ ահա, անցկացվեց «Մայաք-Նովա» համահայկական երրորդ փառատոնը, որի արդյունքներն ամփոփվեցին շաբաթ՝ մայիսի 25-ին, Ազգային օպերայի դահլիճում: Ի տարբերություն նախորդ երկու փառատոների, այս տարի հայ երգի մրցանակներ շնորհվեցին երեք անվանակարգերով՝ մանկական, ժողովրդաաշուղական եւ ժամանակակից հայ երգերի համար: Սակայն այս տարվա նորությունը միայն հայ երգին չէր վերաբերում: Այս տարի առաջին անգամ անցկացվեց նաեւ «Վահագն» մրցանակաբաշխությունը, որն արվեստի եւ գրականության ոլորտի մարդկանց խրախուսելու ազնվագույն նպատակն է հետապնդում:

– Հայրենիք-սփյուռք կապերի մասին շատերն են խոսում,- հանդիսության ժամանակ ասաց «Վահագնի» մրցանակակիր բանաստեղծ Հովհաննես Գրիգորյանը:- Շատերն են խոսում, բայց քչերն են գործ անում: Մեր՝ Հայաստանի գործարարները սփյուռքի մեր հայ գործարարներից սովորելու շատ բան ունեն: Հուսանք, որ այս մի բանն էլ կսովորեն սփյուռքի մեր հայ գործարարներից: Արվեստի, գրականության, մշակույթի ոլորտում դրված ներդրումը հազարապատիկ ավելացած հետ կվերադառնա»: Ամբողջովին ճիշտ է բանաստեղծը:

Շաբաթ օրը, երբ հրապարակվում էին «Մայաք-Նովայի» եւ «Վահագնի» մրցանակակիրների անունները, մեկ անգամ եւս հավաստեցինք, որ մեր երկիրը, մեր ժողովուրդը հզոր հարստություն ունեն՝ մեր մշակույթը: Շատ քիչ ենք մենք մեր հարստությունից օգտվել, քիչ ենք գիտակցել մեր ամենամեծ հզորությունը: Ու ահա գործարար մի հայ՝ Վահագն Հովնանյան, իր սքանչելի տիկնոջ՝ Համիկի հետ ոչ միայն 60 հազար ամերիկյան դոլար գումարի չափով մրցանակներ բաշխեց այս տարի: Ոչ: Նրանք մեզ համար, աշխարհի համար եւս մեկ անգամ բացահայտեցին հայի ինքնության ճշմարիտ ուժը՝ մտածելու, գեղեցիկը, անանցողիկը, հավերժականն արարելու մեր հզոր ջիղը, որը չի քնում երբեք:

– Այս հրաշալի գիշերը կուզեմ հիշել մեր բանաստեղծներեն մեկին՝ Ժակ Հակոբյանի քերթվածեն մեկ-երկու տող,- ասաց Վահագն Հովնանյանը.- «Անոնք կտրեցին մեր սրինգը, բայց դեռ նվագ ունինք, անոնք քանդեցին մեր խաչերը, բայց դեռ աղոթք ունինք...»...

– Խորին հարգանք մեր հայ մեծ ազգին,- ամուսնուն երկրորդեց տիկին Համիկը,- հարգանք ձեր բոլորին, հարգանք մեր հայրենիքին, մեր ստեղծագործ ժողովուրդին, որ այսպիսի սքանչելի մշակույթ տված է մեզի: Շատ, շատ հպարտ ենք ձեզնով, որ այսքան տառապելէ ետքը, հազարավոր տարիներու մեր սքանչելի մշակույթը աս վերջին տասը տարվան տառապանքներու մեջ դուք պահած եք: Բրավո՛ ձեզի: Աստված ձեզի ավելի մեծ փառքի բող արժանացնե...

Այդ երեկո տոն էր իսկապես, Միսաք Մեծարենցի խոսքով՝ «Հոգվույս կիրակի»: Ու ոչ միայն Ազգային օպերային թատրոնի դահլիճում հավաքված հազարավոր մարդիկ, այլեւ Հայաստանի հանրային հեռուստատեսությամբ այս սքանչելի փառատոնին հետեւող միլիոնավոր հայեր աշխարհի տարբեր վայրերում եւս մեկ անգամ իրենց ճանաչեցին, իրենց զգացին, զգացին իրենց ամենահզոր ուժը:

Եվ բեմի վրա, եւ դահլիճում բոլորն իրենց պարգեւատրված էին զգում: Իսկ մրցանակակիրներն՝ առավել եւս:

Նախ հրապարակվեցին հայ երգի «Մայաք-Նովա» մրցույթի հաղթողները:

Մանկական երգի ժանրում առաջին մրցանակ եւ ամերիկյան 2050 դոլար պարգեւատրության արժանացավ Անահիտ Շահզադեյանը «Գարուն, գարուն, գարուն» երգի համար: Երկրորդ մրցանակի (1500 դոլար) արժանացավ Նաիրա Գյուրջինյանի «Օդապարիկ»-ը, երրորդ մրցանակի (500-ական դոլար)՝ Ստեփան Քաքարոռոսյանի «Հարավ քամին» եւ Ստեփան Շաքարյանի «Մրջյունիկ» երգերը:

Ժողովրդաաշուղական երգի անվանակարգով առաջինը Մխիթար Քեքչյանի «Երբ կհոգնեմ» (2050 դոլար) երգն էր: Երկրորդ մրցանակի արժանացավ աշուղ Լեյլիի «Իմ Ջավախքին» երգը (1500 դոլար): Աշուղ Լեյլիի եւս մեկ երգը՝ «Ո՞վ, բախտ անարդար», ինչպես նաեւ աշուղ Ալմաստի «Աշուղները» երգերն արժանացան երրորդ մրցանակի (500-ական դոլար): Ի դեպ, աշուղ Ալմաստի երգը հիանալի կատարեց դասանի Արմեն Մարգարյանը:

«Մայաք-Նովա» մրցույթի երրորդ անվանակարգը «Ժամանակակից երգն» էր: Առաջին մրցանակ ստացավ Մարինե Գյուլումյանի «Ես քո զավակն եմ, Հայաստան» երգը (2500 դոլար): Երկրորդը Հայկուհի Հակոբյանի «Վերածնունդ» երգն էր (1500 դոլար): (Ասենք, որ արդեն անցկացված երեք մրցույթների ժամանակ սա Գյումրիին նվիրված միակ երգն է): Երրորդ մրցանակի արժանացավ Լեյլա Սարիբեկյանի «Հայաստանս» երգը (1000 դոլար):

Երգերի լավագույն կատարողներ ճանաչվեցին եւ 1000-ական դոլար մրցանակների արժանացան Էմմա Պետրոսյանը, Անահիտ Մանուկյանը եւ Անի Քրիստին:

Ապա հրապարակվեցին արվեստի եւ գրականության «Վահագն» մրցանակի դափնեկիրների անունները, մրցանակաբաշխություն, որ այս տարի անցկացվեց առաջին անգամ եւ, «Վահագն եւ Համիկ Հովնանյաններ» հիմնադրամի նախագահ Վահագն Հովնանյանի խոստման համաձայն, այսուհետ կդառնա ամենամյա:

Կերպարվեստի բնագավառում մրցանակակիրներ դարձան եւ 1500-ական դոլար պարգեւատրության արժանացան Արա Ալեքյանը՝ «Ռնգեղջյուր» քանդակի, Սարգիս Համալբաշյանը՝ «Խորհրդավոր ընթրիք» գեղանկարի եւ Արա Սահակյանը՝ «Արքիպիտեր» գրաֆիկական գործերի համար:

Հայաստանի գրողների միության նախագահ Լեւոն Անանյանը «Վահագն» մրցանակներ հանձնեց Հովհաննես Գրիգորյանին՝ «Հրեշտակներ մանկության երկնքից» բանաստեղծական գրքի, Աշխեն Աբազյանին՝

«Կանաչ-կարմիր ոտնտեր» արձակ ստեղծագործությունների ժողովածուի, Նորայր Ադալյանին՝ «Տղամարդը եւ կինը» դրամայի համար: Նրանց հանձնվեցին նաեւ 1500-ական ամերիկյան դոլար գումարի չափով պարգեւատրություն:

Մի քանի անվանակարգով մրցանակներ տրվեցին թատրարվեստի մշակներին:

Լավագույն բեմադրություններ ճանաչվեցին եւ «Վահագն» մրցանակի ու 2250-ական դոլարի պարգեւատրության արժանացան Համազգայինի թատրոնում Սոս Սարգսյանի բեմադրած Վիլյամ Սարոյանի «Մի գավաթ բարությունը» եւ Գաբրիել Սունդուկյանի թատրոնում բեմադրված Լեւոն Շանթի «Հին աստվածներ» դրաման (բեմադրիչ՝ Վահե Շահվերդյան):

Կնոջ լավագույն դերակատարներ ճանաչվեցին եւ «Վահագն» մրցանակների ու 1500-ական դոլար պարգեւի արժանացան Վարդուհի Վարդերեսյանը (Ռանեւսկայայի դերակատարման համար Սունդուկյանի անվան թատրոնում բեմադրված Չեխովի «Բալի այգին» ներկայացման մեջ), Ժաննա Գալստյանը (ԼՂՀ, Վահրամ Փափազյանի անվան Ստեփանակերտի թատրոնում բեմադրված Օստրովսկու «Անմեղ մեղավորներ» ներկայացման մեջ Կրուչինինայի դերը կերտելու համար) եւ Գրետա Մեջլումյանը Ֆեդերիկո Գարսիա Լորկայի «Բեռնարդան եւ աղջիկները» պիեսի բեմադրությունում Պոնսիայի դերը կերտելու համար:

«Տղամարդու դերի լավագույն կատարում» անվանակարգում «Վահագնի» եւ 2250-ական դոլար պարգեւի արժանացան Միքայել Պողոսյանը (Քրեյզ, Վիգեն Չալդրանյանի «Լռության սիմֆոնիա» ֆիլմում) եւ Խորեն Աբրահամյանը «Ջին խաղը» պիեսի գլխավոր հերոսի կերպարը կերտելու համար:

Կինոարվեստի բնագավառում մրցանակներ տրվեցին երեք անվանակարգով:

Խաղարկայինի անվանակարգով ներկայացվել էր երեք ֆիլմ՝ Առնոլդ Աղաբաբովի «Որտե՞ղ էիր, մարդ Աստծո», Հարություն Խաչատրյանի «Վերադարձ Ավետյաց երկիր» եւ Վիգեն Չալդրանյանի «Լռության սիմֆոնիա» ստեղծագործությունները: Վիգեն Չալդրանյանի խնդրանքով «Լռության սիմֆոնիան» հանվել էր մրցույթից: Առաջին երկու ֆիլմերն արժանացան մրցանակի եւ 600-ական դոլար պարգեւի: Մրցանակակիրներ դարձան եւ նույն չափի պարգեւի արժանացան վավերագրական ֆիլմերի անվանակարգում Կարեն Գեւորգյանի «Ճամփաբաժան» եւ Վրեժ Պետրոսյանի «Անվերջ ձգվող դասամիջոց» գործերը: Մուլտիպլիկացիայի ժանրում հաղթողը Ռոբերտ Սահակյանցի «Կացինը» ֆիլմն էր, որը նույնպես պարգեւատրվեց 600 դոլար գումարով: «Վահագն» գլխավոր մրցանակի եւ 1500 դոլար պարգեւի արժանացան Արտավազդ Փելեշյանի «Կյանք» եւ «Վերջ» ֆիլմերը:

«Լրագրողական լավագույն հետաքննություն» անվանակարգում մրցանակակիրներ դարձան եւ 1500-ական դոլարով պարգեւատրվեցին Խաչատուր Դադայանը՝ «Ազգում» հրապարակված «Բաքվի հայկական նավթը» հրապարակման համար, Հարություն Մանսուրյանը («Ինտերնյուս») «Հանուն Հայաստանի Հանրապետության» եւ «Արտագաղթ» ֆիլմերի համար, ինչպես նաեւ «Իրավունք» շաբաթաթերթի «Հետաքննություն. մանրամասներ» հավելվածի ստեղծագործական խումբը:

– 75 տարի առաջ մեր լավագույն հրապարակագիրներից մեկը՝ Հրաչ Երվանդը ասում էր. «Հարստությունն անմահանալու ամենադյուրին ձեւերից մեկն է, եթե միայն դրամատերերը՝ այդ երջանիկ մարդիկ, կարենան օգտվիլ այդ հարստությունից»,- ասաց «Վահագնի» մրցանակակիր Խաչատուր Դադայանը:- Իմ հոդվածի հերոսները՝ Ալեքսանդր Մանթաշյանցը, Ղուկասյան եղբայրները, Միրզոյան եղբայրները, հարյուրավոր այլ մարդիկ հիմնեցին, զարգացրին Բաքվի նավթարդյունաբերությունը եւ ամբողջը թողեցին Բաքվում: Նրանք չհասկացան, որ մեր ժողովրդի իղձերի ճանապարհն անցնում է Հայաստանի Հանրապետությունով, մեր երկրով, մեր հողով: Վահագն Հովնանյանը հասկացել է այդ բանը: Քանի դեռ կան Վահագն Հովնանյանի պես դրամատերեր, որոնք հայրենասիրություն են գործում, մենք բոլորս լավ կապրենք, մեր ժողովուրդը լավ կապրի»:

...Այստեղ արդեն ավարտվում էր մրցանակների հանձնումը: Սակայն... Հայ երգի «Մայաք-Նովա» եւ արվեստի ու գրականության «Վահագն» մրցանակաբաշխությունների կազմկոմիտեի, հովանավորների եւ գլխավոր հովանավոր Վահագն Հովնանյանի անակնկալ որոշումը հրապարակվեց. «Համայն աշխարհում հայ մշակույթը պահպանելու եւ զարգացնելու, նրա հեղինակությունը բարձր պահելու համար «Վահագն» մրցանակներ պարգեւել գրող Զահրատին (Թուրքիա), դերասան Արմեն Ջիգարխանյանին (Ռուսաստան), նկարիչ Ժանսեմին (Ֆրանսիա), կինոռեժիսոր Ատոմ Եղոյանին (Կանադա) եւ աշխարհահռչակ Շառլ Ազնավուրին...»:

Ինչպես եւ տոնահանդեսից առաջ, այնպես էլ փակման ժամանակ հնչում է անմահ Սայաթ-Նովայի «Ես քո ղիմեթն չեմ գիդի» երգը Շառլ եւ Աիդա Ազնավուրների կատարմամբ:

Հիասքանչ տոն եղավ մայիսի 25-ը, հոգու տոն: Եվ երիցս ճշմարիտ էր ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարար Ռոլանդ Շառոյանը, որն ասաց.

– Այս օրերին մեր երկիրն իսկապես տոնական տրամադրության մեջ է: Մենք «Հայաստան-սփյուռք» երկրորդ խորհրդաժողովի նախաշեմին ենք եւ ահա այսօր, այստեղ այս հրաշալի փառատոնի արդյունքներն ենք ի մի բերում: «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» կարգախոսն իր գործնական բնույթն է ստացել հայրենիքի մեջ: Ես համոզված եմ, որ մեր հաջորդ այս փառատոները նոր հայտնագործություններ կանեն:

Այո, համոզված ենք բոլորս, քանզի գիտենք, որ հայ մարդու ճշմարիտ էությունը բացատրող, հայեցի ոգին միշտ հզոր տեսնելու այնպիսի հայեր կան աշխարհում, որպիսին Վահագն Հովնանյանն է, որի անվան հետ միշտ բաղդատվում է նաեւ տիկնոջ՝ Համիկի անունը: Ինչպես չհիշես Սարոյանի խոսքը. «Միշտ հպարտ պոռա, որ հայ ես...»:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Կաննում գլխավոր մրցանակն ստացավ Ռոման Պոլանսկին

Կիրակի երեկոյան Կաննի միջազգային կինոփառատոնում տեղի ունեցավ մրցանակաբաշխության արարողություն: Գլխավոր՝ «Ոսկե արմավենի» մրցանակը շնորհվեց Ռոման Պոլանսկու «Դաշնակահարը» ֆիլմին, որը Լեհաստանի, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի եւ Մեծ Բրիտանիայի համատեղ արտադրությունն է: Ֆիլմը նկարահանված է ըստ լեհ երաժիշտ Վլադիսլավ Շպիլմանի ինքնակենսագրական գրքի: Երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին Շպիլմանն ապրել է Վարշավայի հրեական գետտոյի (առանձնաթաղի) սարսափները եւ համակենտրոնացման ճամբարից փրկվել գերմանացի սպայի ջանքերով:

Պոլանսկու խոսքերով, որը հայտնի է նաեւ «Նողկանք», «Իններորդ դարպաս», «Ռոզմարիի երեխան» ֆիլմերով, «Դաշնակահարը» ոչ թե սոսկ հերոսական ֆիլմն է Ողջակիզման մասին, այլեւ լավատեսական պատմություն է գոյատեւման, արվեստի փրկարար ուժի մասին:

Ժյուրիի Մեծ մրցանակը շնորհվեց Ակի Կաուրիսմյակիի (Ֆինլանդիա) «Մարդն առանց անցյալի» ֆիլմին, որի դերակատարուհի Կատի Օուտինենը ստացավ կնոջ դերի լավագույն կատարման համար սահմանված մրցանակը: Տղամարդու դերի լավագույն կատարման համար մրցանակ շնորհվեց բելգիացի Օլիվիե Գուրմեին: Նա հանդես է գալիս բելգիացիներ Լյուկ եւ Ժան-Պիեռ Դարդեննների

«Որդին» ֆիլմում:

Լավագույն բեմականացման համար շնորհվեց երկու մրցանակ. մեկը՝ հարավկորեացի Իմ Կվոն Տաեկին («Կանանցով եւ նկարչությամբ արբած»), մյուսը՝ ամերիկացի Փոլ Թոմաս Անդերսոնին («Պանչ-դրանք լավ»): «Լիբերասիոն» թերթի տվյալներով, կորեացի ծեր կինոբեմադրիչը ներկայացրել էր իր 98-րդ ֆիլմը, որը «տատանվում է պաշտոնական արվեստի եւ ազատամտության միջեւ»: Իսկ երիտասարդ Անդերսոնը հոլիվուդյան արդիականության արտահայտիչն է:

Լավագույն սցենարիստ ճանաչվեց Փոլ Լավերտին՝ բրիտանացի Քեն Լոուչի «Քաղցր տասնվեց» ֆիլմի սցենարի հեղինակը: Ժյուրիի մրցանակը շնորհվեց պաղեստինցի Էլիա Սուլեյմանի «Աստվածային միջամտություն» ֆիլմին, որը կինոքննադատներն անվանում են քաղաքական ֆանտազիա: 55-րդ տարեդարձի մրցանակը հանձնվեց Մայքլ Մուրի «Բաուլինգ Կոլամբինայի համար» ֆիլմին (ԱՄՆ):

«Ոսկե կինոխցիկ» մրցանակ շնորհվեց Ժյուլի Լոպես Կյուրվալի «Ծովափ» ֆիլմին (Ֆրանսիա): Ժյուրիի հատուկ գնահատանքին արժանացավ մեքսիկացի Կառլոս Ռեյգադասը («Խապոն»): Լավագույն կարճամետրաժ ֆիլմի համար «Ոսկե արմավենի» մրցանակ շնորհվեց հունգար բեմադրիչ Պետեր Մեսարոշին («Էլո Ուտան»): Նույն դասակարգման մեջ ժյուրիի մրցանակներին արժանացան կանադացի Ջես Ռոզենսիի «Խելառի գցած քարը» եւ հնդիկ բեմադրիչ Մանիշ Ջհայի «Չափազանց լուռ ֆիլմ» կարճամետրաժ կինոնկարները:

Պ. ՌԵՇԻՐՅԱՆ

Վահագն Հովնանյանի համար այս երեկոն անմոռաց կմնա

Ներկայացնում ենք մրցույթի գլխավոր հովանավոր Վահագն եւ Համիկ Հովնանյանների հետ կարճ հարցազրույցը

Վ. Հ.– Անչափ ուրախ եմ ու երջանիկ, երբ կտեսնեմ այսքան մարդկանց ուրախությունն ու երջանկությունը: Հենց այս պահերն են, որ ինձի կմղեն էլ ավելի ընդարձակելու մրցույթը եւ եկող տարի արդեն պարն ալ կմտնե մրցութային փուլ:

– Պրն Հովնանյան, տկն Հովնանյանը համեստորեն լռում է...

Վ. Հ.– Ճիշտ եք, բայց եթե ես մեկ բան կըսեմ, դա նշանակում է, որ Համիկի հետ խորհրդակցելեն ետքը կըսեմ, ու եթե ես կամ, Համիկը հետս է:

Հ. Հ.– Ես միայն կուզեմ, որ հպարտ եմ, որ այսպիսի հայրենիք ունենք, ու նման միջոցառումները մեր հայրենակիցները ուրախացնելու, հայրենիքն ամուր պահելու համար է: Եթե դուք կարողացաք այս անցած դժվար 10 տարիներու ընթացքին պահել հայ մշակույթը, ապա մենք ալ ամեն ինչ կընենք, որ գնահատենք ու զարգացնենք այն:

Վ. Հ.– Այսօրվա ուրախությունեն ու երջանկությունեն մի պահ վերացել էինք, կարծես Սեւ ծովին մեջտեղում էինք հայտնվել ու ջրի երեսին ծփեինք, դրանից այն կողմ այլեւս ի՞նչ կա հրաշալի... Քանի կանք, տարեցտարի փառատոնը կծաղկե:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ճանապարհին կողմերը պետք է հաշվի առնեն նաեւ տարածաշրջանի շահերը

Իրանի դեսպանի Քոլեյնիի ասուլիսը

«Իրանն ունի լավ, բարեկամական հարաբերություններ հարեւանների, հատկապես Հայաստանի եւ Ադրբեջանի հետ: Իրանը միշտ ջանքեր է գործադրել հարեւանների միջեւ լարվածությունը թուլացնելու եւ չեզոքացնելու համար», երեկ հրավիրած մամուլի ասուլիսում հայտարարեց ՀՀ-ում ԻԻՀ դեսպան Մոհամադ Ֆարհադ Քոլեյնին:

Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցում, ղարաբաղա-ադրբեջանական պատերազմի տարիներին Իրանը դրական չեզոքության դիրքերից է հանդես եկել, ի տարբերություն մեր մյուս հարեւան Թուրքիայի, որը դրսեւորել է խիստ ընդգծված ադրբեջանամետ դիրքորոշում, Բաքվին օժանդակել ռազմական, տնտեսական ոլորտներում, ինչը, սակայն, Ադրբեջանի համար ցանկալի արդյունք չտվեց: Դրական չեզոքության հետ մեկտեղ Թեհրանը բազմիցս հայտարարել է, որ ճանաչում է Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը, ինչը արեւելյան դիվանագիտության բաղկացուցիչներից է: Վերջերս, երբ Թեհրան էր ժամանել Հեյդար Ալիեւը, Իրանի արտգործնախարար Քամալ Խարազին կրկնեց, որ Իրանը ճանաչում է Ադրբեջանի տարածքային՝ ամբողջականությունը: «Այդ հայտարարությունը եղել է հակամարտող կողմերի միջեւ անհրաժեշտ ճկունություն ստեղծելու, փոխադարձ ընկալում առաջացնելու համար», ասաց դեսպան Քոլեյնին:

Խորհրդային տարիներին Հայաստանն Իրանի հետ ուներ 45 կմ-անոց սահման, ղարաբաղյան պատերազմի արդյունքում հայ-իրանական սահմանն Արաքս գետի երկայնքով ընդարձակվեց եւս 130 կմ-ով: «Եթե հայկական կողմը վերադարձնի Զանգելանի եւ Ֆիզուլիի շրջանները, ինչպիսի՞ն կլինի Թեհրանի արձագանքը», «Ազգի» այս հարցին պրն Քոլեյնին տվեց հետեւյալ պատասխանը. «Իրանի դիրքորոշումը պարզ եւ հստակ է: Մենք կարծում ենք, որ ցանկացած որոշում, որը կնպաստի խաղաղության գործընթացին, կողմերի միջեւ համաձայնության ձեռքբերմանը, օգտակար կլինի տարածաշրջանի ժողովուրդների համար, ընդունելի է: Մենք կարծում ենք, որ կողմերը համաձայնություն ձեռք բերելու համար պետք է անցնեն փոխհամաձայնության միջանցքով՝ այդ ծիրում հաշվի առնելով իրենց ազգային շահերը: Հակամարտող կողմերը պետք է հաշվի առնեն նաեւ տարածաշրջանի շահերը»:

Թե որոնք են տարածաշրջանի շահերը, պրն Քոլեյնին չմանրամասնեց: Չմանրամասնեց նաեւ, թե Զանգելանի եւ Ֆիզուլիի շրջանների հնարավոր վերադարձը Ադրբեջանին հակասո՞ւմ է տարածաշրջանի շահերին:

«Այն, ինչ հայտարարել է պրն Վարդան Օսկանյանը, ամբողջովին համապատասխանում է իրականությանը: Այն հայտարարությունները, որ արվում են որոշ երկրների կողմից, ավելի շատ հիշեցնում են սցենարներ՝ միտված Իրան-Հայաստան հարաբերությունները հոգեբանական առումով վերահսկելու նպատակին: Կարծում եմ, որոշ դիվանագետներ հայտարարություններ անելիս պետք է զգույշ լինեն, քանզի որեւէ կառուցողական դիրքորոշում դրանից չի ծնվի: Ոչ մի օտարերկրյա ուժ իրավունք չունի միջամտելու Իրան-Հայաստան հարաբերություններին», ասաց ՀՀ-ում ԻԻՀ դեսպանը՝ մեկնաբանելով «Լիգին» գործարանի եւ նախկին վարչապետի եղբոր անունները ԱՄՆ «սեւ ցուցակում» հայտնվելու փաստը:

Վարդան Օսկանյանը վերջերս հայտարարել էր. «Կոնկրետ «Լիգինի» դեպքը եղել է, արձանագրվել է, ԱՄՆ-ն արդեն պատժամիջոցներ է կիրառում: Ապրանքը վաճառվել է: Խոսքը երկակի օգտագործման ապրանքների մասին է: Միշտ էլ կարելի է վիճել դրա շուրջ: Կարող է առաջին հայացքից անմեղ թվացող մետաղն իր մեջ ածխի կամ այլ նյութի այնպիսի տոկոսային բովանդակություն ունենա, որն օգտագործվի միջուկային զենքերի կամ զանգվածային բնաջնջման քիմիական զենքերի ուսումնասիրության, ստեղծման մեջ: Վստահ եմ, այդ ընկերությունը նման միտում չի ունեցել, որ նպաստի այլ երկրների միջուկային զենքի ուսումնասիրությանը, ուղղակի անմեղորեն դա վաճառել է... Եվ այս կոնկրետ դեպքը, եւ առհասարակ ԱՄՆ որդեգրած քաղաքականությունն Իրանի նկատմամբ որեւէ ազդեցություն չեն ունենա Երեւան-Թեհրան հարաբերություններում»:

Մեկնաբանելով Պուտին-Բուշ հանդիպումը, ստորագրված ռուս-ամերիկյան համաձայնագրերը, դեսպան Քոլեյնին շեշտեց, որ Ռուսաստանը պաշտպանեց իր ազգային շահերը: Մոսկվայում Բուշը մտահոգություն էր հայտնել պաշտպանական բնագավառում ռուս-իրանական համագործակցության առթիվ, ինչին ի պատասխան Պուտինը նշել էր, որ ռուս-իրանական համագործակցությունը ռազմական բաղադրիչ չունի, իսկ «Բուշեհրում ատոմակայան կառուցելու նախագիծը ոչնչով չի տարբերվում ԿԺԴՀ-ում գիտական ռեակտորի կառուցման վերաբերյալ վերջերս ամերիկյան ընկերությունների ընդունած ծրագրից»:

Իրանի դեսպանը կտրականապես հերքեց համաշխարհային մամուլում տարածվող լուրերը՝ իբր Թեհրանը եւ Վաշինգտոնը գաղտնի բանակցություններ են վարում:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Մամուլ-քաղաքականություն հարաբերությունների գերմանական փորձը

Երեկ «Կոնգրես» հյուրանոցում Ֆրիդրիխ Նաումանի անվան հիմնադրամի նախաձեռնությամբ եւ Երեւանի մամուլի ակումբի աջակցությամբ տեղի ունեցավ սեմինար «Լրատվամիջոցները եւ քաղաքականությունը Գերմանիայում» թեմայով: Հիմնադրամի՝ Ռումինիայի, Բուլղարիայի եւ Հարավային Կովկասի ծրագրերի համակարգող Վոլֆգանգ Յոնը եւ ԵՄԱ փորձագետ Մեսրոպ Հարությունյանը ներկայացրին սեմինարի ծրագիրը: «Մամուլի ինքնակարգավորումն իբրեւ Գերմանիայում տեղեկատվության ազատության հիմնաքար», «Մամուլի դերը Գերմանիայում ընտրարշավների ժամանակ», «Լրատվամիջոցները եւ խորհրդարանը Բեռլինում» թեմաները ներկայացրեց Բեռլինում Ազատ ժողովրդավարական կուսակցության խոսնակ Ռոլֆ Շբելբեմայերը:

1995 թ.-ից Ադրբեջանում, իսկ վերջերս նաեւ Հայաստանում գործունեություն ծավալող հիմնադրամը նպատակ ունի աշխատել հետեւյալ հարցերով. լիբերալիզմի իրական արժեքներ, տեղական ինքնակառավարման մարմինների կարեւորություն, լրագրողների որակավորման բարձրացում, ինչպես նաեւ Հարավային Կովկասում երկրների միջեւ երկխոսություն եւ այլն:

Սեմինարի հիմնական զեկուցող Ռոլֆ Շբելբեմայերն իր զեկույցը սկսեց, իր իսկ բնորոշմամբ, ամենակարեւոր նախադասությամբ. «Ազատ մամուլը ժողովրդավարական պետության հիմնաքարերից մեկն է»: Նա ազատ մամուլը բնութագրեց մյուս ազատությունների աղբյուր, կապող օղակ՝ ժողովրդի եւ կառավարության միջեւ:

Գերմանիայում մամուլի ազատությունը բաղկացած է 2 մասից. լրագրողների պաշտպանվածություն պետական միջամտությունից եւ ազատության երաշխիքներ: Իհարկե, Գերմանիայում, ինչպես եւ մեզանում, կան սահմանափակումներ: Չնայած դրան, սահմանադրության այն հոդվածը, որը վերաբերում է մամուլի ազատությանը, փոփոխելի չէ:

Գերմանիայում գործում է մամուլի ֆեդերալ խորհուրդ, որը եւ զբաղվում է մամուլի ազատության պաշտպանությամբ, նաեւ սահմանափակմամբ այնքանով, որ ունի մամուլի վարքականոններ: Վերջիններիս մեջ առաջինը ճշմարտացի, օբյեկտիվ տեղեկատվություն ապահովելն է:

Հետաքրքրական էր այն փաստը, որ Գերմանիայում լրագրողի վկայականը մեծ կշիռ եւ նշանակություն ունի, եւ այն շատ դժվար է ստանալ:

Գերմանիայի վերամիավորումից հետո երկրում լրատվամիջոցները կանգնել են մի շարք խնդիրների առաջ: Մասնավորապես, Գերմանիայի նախկին դեմոկրատական հանրապետության որոշ լրատվամիջոցներ փակվեցին, լրագրողներն էլ դադարեցին աշխատել:

Ինչ վերաբերում է ընտրությունների լուսաբանմանը, ապա Գերմանիայում ավելի ակտիվ է հեռուստատեսության եթերից, քան թերթում: Ըստ զեկուցողի, իր երկրում գնալով մակերեսային է դառնում ընտրարշավների լուսաբանումը: Ի դեպ, նախընտրական պայքարը ծավալվում է ոչ թե կուսակցությունների (ինչպես առաջ), այլ անձանց միջեւ:

Սեմինարի վերջին թեման՝ մամուլ եւ խորհրդարան հարաբերությունների գերմանական փորձը հետաքրքրական է այնքանով, որ գործում են հստակ մեխանիզմներ՝ տեղեկատվական հոսքերը կարգավորելու համար:

Վոլֆգանգ Յոնն ամփոփեց սեմինարը նրանով, որ վերջինս իմաստ ուներ եւ հետագայում էլ կկազմակերպվեն նման միջոցառումներ՝ հիմնադրամի նպատակին հասնելու համար:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Բուշը Անկարային խոստացել է Կիպրոսի թուրքական մասի ճանաչում

Կիպրոսի մեծագույն տպաքանակ ունեցող թերթերից «Սայփրու ուիքլին», հենվելով իտալական «Il Sole-24 Ore» թերթի տվյալների վրա, տեղեկացնում է, որ նախագահ Բուշն Անկարային խոստացել է ճանաչել Կիպրոսի զավթյալ թուրքական մասի ինքնորոշման իրավունքը մի գաղտնի գործարքի շրջանակներում, որը նախատեսում է գահընկեց անել Սադդամ Հուսեյնին: Գաղտնի ծրագիրն ինքնավարություն է խոստանում նաեւ Հյուսիսային Իրաքի քրդերին:

Թուրքիան, որն այս վերջին հարցի մոլեռանդ ընդդիմադիրն է եղել, ըստ լրատվության իբր համաձայնել է զարգացումների նման ընթացքին, երբ հավաստիացումներ է ստացել Կիպրոսի թուրքական մասի վերաբերյալ: Իտալական թերթը նշում է, որ այսպիսով Բուշը միանգամից երեք խնդիր է լուծում՝ Իրաքի, քրդերի եւ Կիպրոսի, որոնք բոլորն էլ կնճռոտ են թվացել ցարդ: Սակայն ծրագիրը զգուշացնում է, որ Հունաստանի եւ Իրաքի կողմից անկանխատեսելի գործոններ կարող են խանգարել դրա իրագործմանը, մանավանդ որոշ փաստեր արդեն լրատվամիջոցների սեփականությունն են դարձել:

Ըստ իտալական թերթի, որը ներկայացվել է որպես Միլանում ազդեցիկ եւ մեծ տպաքանակ ունեցող թերթ, ապրիլի սկզբներին ԿՀՎ-ի հատուկ մի ինքնաթիռ Վաշինգտոն բանակցությունների է բերել քրդական առաջնորդներ Ջալալ Թալաբանիին (Քրդստանի հայրենասիրական միություն) եւ Մասուդ Բարզանիին (Քրդական դեմոկրատական կուսակցություն): Այնտեղից երկու խորհրդատուների ընկերակցությամբ նրանց փոխադրել են Ջորջիա նահանգի ագարակներից մեկը, որտեղ ամբողջ երկու օր նրանք բանակցել են: Վերջում նրանց է միացել Ծոցի պատերազմի ԱՄՆ-ի հատուկ ուժերի նախկին հրամանատար Ուեյն Դաունինգը: Ամերիկյան կողմը քրդերից պահանջել է օժանդակություն քաղաքական եւ զինվորական խժդժություններ հրահրելու Իրաքում, որի հետեւանքով գահընկեց կարվեր Սադդամ Հուսեյնը: Բարզանին առաջարկել է Իրաքի «ֆեդերացման» ուղին, որին դեմ են եղել ամերիկացիները, քանի որ ընդունելի չէր կարող լինել Թուրքիայի համար: Քրդերը թերահավատությամբ են ընդունել իրենց ինքնավարության ճանաչման հարցում Թուրքիային համոզելու ԱՄՆ-ի ջանքերը, որին ի պատասխան ամերիկացիները հավաստել են, թե իրենք ընդունել են վճարելու «թուրքերի պահանջած «գինը» դրա դիմաց:

Ըստ իտալական թերթի, այդ «գինը» Կիպրոսի թուրքական մասի ճանաչումն է: Վերջին շրջանում Կիպրոսի թուրքերը մեծ ջանասիրությամբ քաղաքական շփումներ են անցկացնում ամբողջ Եվրոպայում՝ ներդրումներ ձեռք բերելու նպատակով: Ըստ թերթի, ինքը՝ Ռաուֆ Դենքթաշն է նշել, որ Կոֆի Անանի Կիպրոս այցելության ժամանակ նրա համաձայնությունն է ստացել ինքնորոշման հարցի վերաբերյալ:

Գաղտնի ծրագրի որոշ մանրամասներ հայտնի դառնալուց հետո Թալաբանին Իրաք վերադարձին Սադդամ Հուսեյնի խիստ քննադատությանն է ենթարկվել:

«Դրությունը շատ նուրբ է: Քրդերը խոցելի են դարձել, իսկ ամերիկացիները դեռ պատրաստ չեն գործելու», ասել է իրաքցի մի ընդդիմադիր:

ՌՈՒՍ-ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ

Պուտին-Բուշ հանդիպման արդյունքները գնահատելու առումով ...

Սկիզբը էջ 1

Հանդիպման թուրքական արձագանքներում համաձայնությունների թվում կարեւոր նշանակություն տրվեց Անդրկովկասում եւ Միջին Ասիայում ԱՄՆ-ի ռազմական ներկայությանը, Լեռնային Ղարաբաղի հարցը լուծելու կողմերի ջանքերին եւ Բաքու-Ջեյհան նավթային ծրագրին, որի իրագործման Բուշի պահանջին Պուտինը դրական վերաբերմունք է ցույց տվել:

Ինչ վերաբերում է տարաձայնություններին, ըստ նույն աղբյուրի, որքան էլ Ռուսաստանը չառարկի Անդրկովկասում եւ Միջին Ասիայում ԱՄՆ-ի ռազմական ներկայությանը, այնուամենայնիվ, Պուտինը Բուշից պահանջել է նշել ամերիկյան զորքերի դուրսբերման ժամկետները՝ նշված տարածաշրջաններից: Այս դեպքում ինչպե՞ս մեկնաբանել Անդրկովկասում եւ Միջին Ասիայում ռուս-ամերիկյան մերձակցությունը մերժելու, ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի ընդհանուր շահը տարածաշրջանի բոլոր պետությունների կայունությանը, ինքնիշխանությանը եւ տարածքային ամբողջականությանն աջակցելու մեջ տեսնելու արտահայտությունները, որոնք տեղ են գտել երկու նախագահների համատեղ հռչակագրում: Ըստ երեւույթին, այդ հարցին կպատասխանի տարածաշրջանի բոլոր պետությունների՝ անդրկովկասյան եւ միջինասիական հանրապետությունների կողքին Ռուսաստանի, ԱՄՆ-ի, ինչպես նաեւ Չինաստանի ու Թուրքիայի մասնակցությամբ խորհրդաժողովը, որի կազմակերպման շուրջ, ըստ թուրքական հեռուստատեսության, Բուշը եւ Պուտինը համաձայնության են եկել:

Պուտին-Բուշ հանդիպման արձագանքները շարունակվում են, իսկ արդյունքները՝ ամփոփվում: Հանդիպումից, ինչպես այդ մասին նշեց հայտնի թուրք քաղաքագետ, պրոֆ. Հասան Քյոնին, ռուս գեներալները գոհ չեն: Դժգոհությունը պայմանավորվում է Պուտինի ենթադրյալ զիջումներով: Քանի որ Բուշը Ռուսաստանին ակնկալվող տնտեսական հնարավորությունները չի տվել, ուրեմն հանդիպումից չի կարող առանձնապես գոհ լինել նաեւ Պուտինը:

Ինչ վերաբերում է միջուկային զենքի կրճատման համաձայնագրին, ըստ որի կողմերը պարտավորվում են կրճատումը կատարել մինչեւ 2012 թ., ապա պետք է ասել, որ կարեւորը կրճատելը չէ, այլ՝ կրճատվածը վերականգնելու հնարավորությունը: Այլ կերպ, չնայած պայմանավորվածությանը, ինչպես Ռուսաստանը, այնպես էլ ԱՄՆ-ն միջուկային զենք արտադրելու կարողություններ ունեն ու դրանք լիարժեք պահպանում են: Թերեւս դա է պատճառը, որ նույն Քյոնին համաձայնագրի մասին արտահայտվելիս ասաց, որ դա պետք է ընկալել որպես բարի կամքի դրսեւորում:

Այս ամենը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ մենք իրականում գործ ունենք ոչ այնքան ռուս-ամերիկյան մերձեցման կամ ռազմավարական համագործակցության, որքան մասնակիորեն մերձենալու եւ որոշ բնագավառներում համագործակցելու պատրաստակամության հետ, ինչը կողմերը ցուցաբերել են: Թե երբ կկայանա երկու երկրների մերձեցումը, դժվար է ասել: Սակայն միանգամայն ակնհայտ է, որ ԱՄՆ-ի հետ Ռուսաստանի մերձեցման պարագայում ՆԱՏՕ-ն իբրեւ ռազմական կառույց կորցնում է եվրոպան ռուսական հնարավոր վտանգից պաշտպանելու ֆունկցիան:

Դա նրա գոյությունն անիմաստ է դարձնում, կամ էլ ռազմական այդ կառույցն ԱՄՆ-ի ձեռքում դառնում է Եվրամիության գործունեությունը վերահսկելու արդյունավետ գործիք: Այս պայմաններում անհամեմատ մեծանում են ԱՄՆ-ի եւ ԵՄ-ի միջեւ խուսանավելու Ռուսաստանի հնարավորությունները: Ուրեմն, Պուտին-Բուշ հանդիպման արդյունքները գնահատելու առումով չափազանց կարեւոր նշանակություն է ձեռք բերում ՆԱՏՕ-Ռուսաստան գագաթաժողովը, իսկ դա Հռոմում գումարվում է այսօր:

Մնում է սպասել գագաթաժողովի արդյունքներին:

Զանազան

Լուար գետի երկայնքով

Քնած գեղեցկուհու ամրոցից մինչեւ Կապույտ Մորուքի ամրոց

Մի քանի դար շարունակ Ֆրանսիայի թագավորներն իրենց մերձավորներով բնակվել են Լուար գետի հովտում, որտեղ պահպանվել են հարյուրավոր հին ամրոցներ: Դրանցից ամեն մեկը յուրովի եզակի է եւ ունի իր պատմությունը կամ լեգենդը:

Լուարի որոշ ամրոցներ դարձել են համաշխարհային ճանաչում ունեցող հեքիաթների գործողության վայր: Օրինակ, Շինոնյան անտառի կենտրոնում կառուցված Յուսսում կատարվել են Շառլ Պեռոյի «Քնած գեղեցկուհին» հեքիաթում նկարագրված իրադարձությունները: Գրողը երկար ժամանակ ապրել է ամրոցից քիչ հեռու եւ պարզապես հրապուրված է եղել տեղի գեղեցկությամբ: Ամրոցի աշտարակներից մեկում կա թանգարան, որտեղ այցելուները սենյակների լուսամուտներից տեսնում են տեսարաններ այս հեքիաթից:

Լուարի հովտում է ապրել նաեւ «Կապույտ Մորուքը» հեքիաթի հերոսը: Ասում են, թե նրա ուրվականին այսօր էլ կարելի է հանդիպել ամրոցներից մեկում: Ի դեպ, այս կերպարին հետագայում անդրադարձել է Ստ. Ցվայգը:

Ասում են նաեւ, որ Մարսե ամրոցում էլ թափառում է համակրելի թախծոտ մի ուրվական: Անցյալ դարում այստեղ հյուրընկալվել է անգլիացի մի հարուստ երիտասարդ, որն անամոթաբար գայթակղեցրել է շեֆ խոհարարի աղջկան ու փախել: Խեղճ աղջիկը ծանր ապրումներից հիվանդացել է եւ մահացել: Այդ օրից դեռատի աղջկա ուրվականը փնտրում է իր սիրածին եւ հայտնվում ամրոցի միայնակ կենվորներին: Բայց ասում են նաեւ, որ ուրվականին տեսնողները հարբած վիճակում են եղել:

Ուրվականներ են թափառում նաեւ այլ ամրոցներում, բայց այս անգամ արդեն պատմական դեմքերի ուրվականները: Ձմռան գիշերներին Բլուա ամրոցի պատի վառարաններից ու ծխնելույզներից կամաց «ոռնում» են Հենրիխ III թագավորի եւ հերցոգների ուրվականները, որոնք բոլորն էլ սպանվել են այս ամրոցում:

Այստեղ է ապրել նաեւ Եկատերինա Մեդիչին, որը հայտնի էր զանազան թույների հանդեպ իր հակվածությամբ: Ամրոցում նա ուներ ամեն տեսակ մահացու թույների ու քսուքների մի ամբողջ հավաքածու՝ իր թշնամիներին վերացնելու համար: Իսկ Լուարի ամենահոյակապ ամրոցներից մեկում՝ Շամբորում, ապրում է կոմս Թիբալդի ուրվականը: Շամբորը կառուցվել է Ֆրանցիսկ I-ի հրամանով, որն այստեղ էր եկել որս անելու նպատակով: Շամբորում կազմակերպվել են աղմկոտ ընդունելություններ ու թատերական ներկայացումներ: Մոլիերի «Քաղքենին ազնվական» եւ «Պարոն դը Պուրսոնյակ» պիեսներն առաջին անգամ հենց այստեղ են ներկայացվել:

Կարծիքներ կան, որ այս ամրոցը նախագծել է Լեոնարդո դա Վինչին, սակայն փաստական ապացույցներ չկան:

Լուարի հովտի ամենագեղեցիկ եւ ռոմանտիկ ամրոցներից մեկը Շենոնսոն է, որը կառուցված է անմիջականորեն հենց Շեր գետի վրա: Հենրիխ II թագավորն ամրոցը նվիրել էր իր սիրուհուն՝ 21-ամյա Դիանա դը Պուատյեին, որը ստվերում էր թողնում թագավորի օրինական կնոջը՝ Եկատերինա Մեդիչիին: Ասում են, թե Դիանան շլացուցիչ գեղեցկություն ուներ եւ նույնիսկ մեծ տարիքում էլ չէր դադարում տղամարդկանց իրեն սիրահարեցնել: Չարախոսները պնդում էին, թե նա գեղեցկության դիմաց հոգին ծախել է սատանային, որ խմում է արյան մեջ լուծվող, ոսկուց պատրաստված հատուկ ըմպելիք, որ ամեն օր լողանում է էշի կաթով... Բայց իրականությունը փոքր-ինչ այլ է: Դիանան իսկապես ամեն օր լողացել է, բայց սառը գետի ջրում, հրապուրվել է ձիավարությամբ եւ այլ զվարճություններով, որոնք թույլ են տվել նրան մշտապես պահպանել գեղեցկությունը:

Սակայն անամոք երջանկությունը վերջ է ունենում, երբ Հենրիխը զոհվում է ասպետական մրցաշարի ժամանակ: Մեդիչին առանց վարանելու Դիանայից խլում է Շենոնսո ամրոցը եւ անձնատուր լինում անզուսպ զվարճությունների: Այստեղ կազմակերպվող հսկայածավալ խնջույքները հաճախ վերածվում էին ցոփ գինարբուքի:

Իսկ երբեմնի սիրուհին կյանքի մնացած մասն անցկացնում է Շոմոն ամրոցում՝ անդադար արցունք հեղելով, անհոգ անցյալի համար: Բայց Շոմոն ամրոցը տեսնելով՝ զբոսաշրջիկներին այնքան էլ հասկանալի չի լինում Դիանայի տառապանքը:

Պատրաստեց
ԱՆՈՒՇ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆԸ

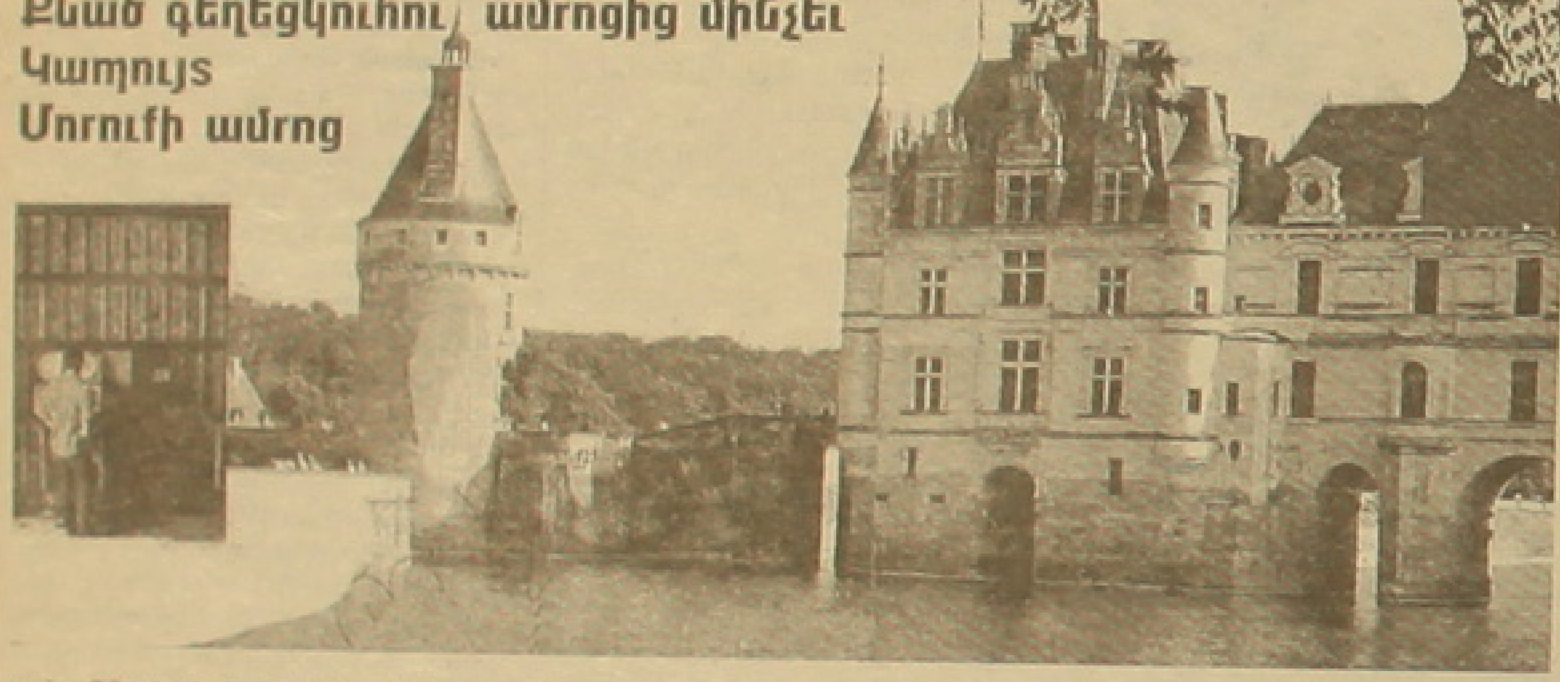

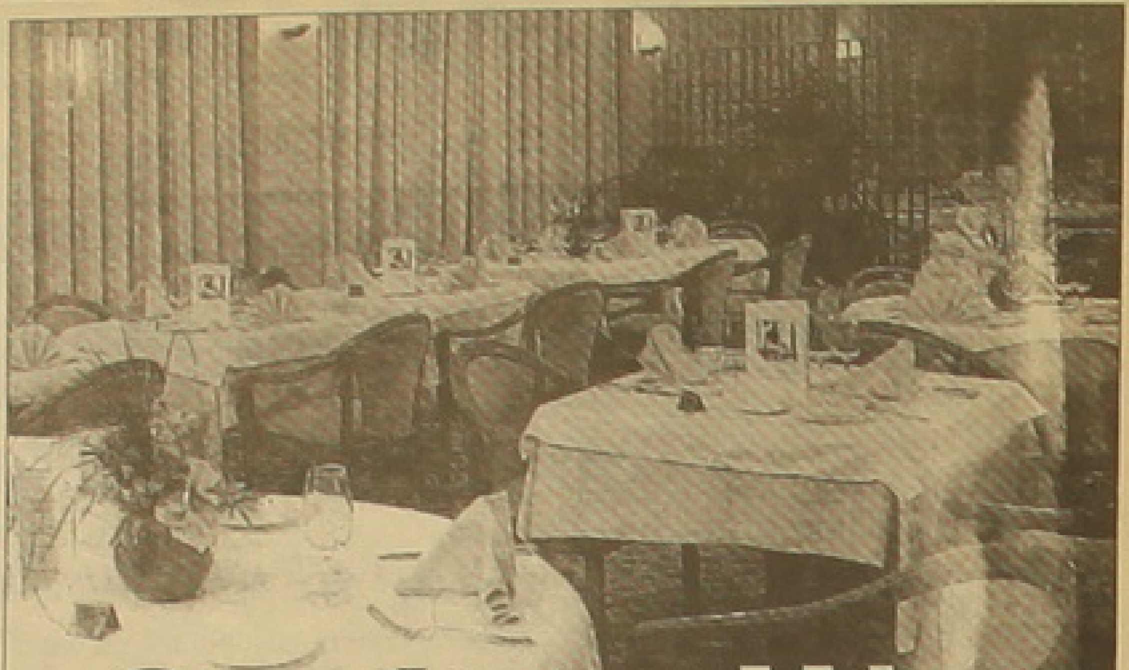

Պատմություններ կենցաղից

Դանակի, պատառաքաղի, գդալի պատմությունից

Ուտելիս մարդիկ դանակից օգտվել են դեռեւս քարե դարում: Գդալն օգտագործել են այն ժամանակ, երբ մարդիկ սկսել են սնվել ջրիկ ճաշերով, իսկ պատառաքաղն առաջին անգամ գործածել են Իտալիայում, 16-րդ դարում:

Հին հույները ուտելիս հագնում էին հատուկ ձեռնոցներ, իսկ հետո գործածեցին մատնոցանման ոսկե ծայրակալներ: Եվրոպայում պատառաքաղ չէին գործածում, որովհետեւ դա համարվում էր ոչ վայելուչ:

Իսկ Ամերիկայում հարգի էր միայն դանակի օգնությամբ ուտելը: Պատառաքաղից սկսեցին համընդհանուր օգտվել միայն 19-րդ դարում: Իսկ Հարավարեւելյան Ասիայի երկրներում մինչեւ այժմ էլ ուտում են փայտիկների օգնությամբ:

Մի քիչ էլ անձեռոցիկների պատմությունից

Անձեռոցիկներն առաջին անգամ օգտագործել են հին հռոմեացիները: Իբրեւ անձեռոցիկ օգտագործվել են սփռոցի փեշերը: Այն փռում էին ծնկներին եւ սրբում բերանը, ձեռքերը, նույնիսկ քիթը:

16-րդ դարից սկսած օգտագործված գդալն էլ էին սրբում սփռոցի ծայրով՝ հետո նոր վերադարձնում տանտիրուհուն: Այնուհետեւ սկսեցին քիթը սրբել գրպանում պահվող թաշկինակով: Հետո եկան մի ընդհանուր եզրակացության, որ կտորե անձեռոցիկները հակահիգիենիկ են եւ ոչ պիտանի ճաշարաններում, ռեստորաններում, պանսիոնատներում օգտագործելու համար:

19-րդ դարի վերջում միայն գործածության մեջ մտան թղթե անձեռոցիկները, որոնք այժմ գնալով դառնում են ավելի ձեւավոր:

Ախորժակ

Պարզվում է, որ ախորժակի չափը կարգավորվում է ոչ միայն ճաշատեսակի տեսքով, ձեւավորմամբ ու համով, այլ նաեւ՝ ափսեի գույնով: Ախորժակը բացում են հատկապես կարմիր, գազարագույն եւ դեղին ափսեները: Իսկ բաց վարդագույն, կապույտ կամ սպիտակ գույնի սպասքից օգտվողները նիհարում են:

Կոկորդիլոսի արցունքներ

Կա հնուց ի վեր եկած այսպիսի մի պնդում, թե կոկորդիլոսն իր զոհին ուտելուց հետո լաց է լինում: Մի շարք լեզուներում տարածված է այսպիսի դարձվածք՝ «կոկորդիլոսի արցունքներ թափել», որը նշանակում է շինծու, կեղծ կարեկցանք կամ զղջում ապրել:

Սակայն դա այնքան էլ այդպես չէ. կենդանական աշխարհի քա՜նի՜-քանի՜ ներկայացուցիչների մասին մեր պատկերացումները ճշտվել են կենդանաբանների հավաստի ուսումնասիրություններով: Կենդանաբանները կոկորդիլոսի պարագայում պնդում են, որ նա ամենեւին էլ լաց չի լինում, այլ զոհին խժռելիս մարսողական օրգանների հետ ուրիշ գեղձեր էլ են գրգռվում: Եվ ինքն ի՞նչ մեղավոր է, որ դրանից աչքերը թացանում են:

Է. Ա.

ՀԱՅ ԿԱՆԱՆՑ ԴԻՄԱՆԿԱՐՆԵՐ

ՍԱՀԱԿԱԴՈՒԽՏ

Սահակադուխտը Դվին մայրաքաղաքի ավագ քահանայի աղջիկն էր, երաժշտագետ Ստեփանոս Սյունեցու կրտսեր քույրը: Եղբայր ու քույր օժտված են եղել խոսքի ու երգի շնորհով: Գրագետ ու երաժշտասեր էր նաեւ Ստեփանոսի ու Սահակադուխտի հայրը: Ահա այդպիսի մի կուլտուրական ընտանիքում աճեց ու զարգացավ մեր առաջին կին բանաստեղծը: Բայց ափսոս, որ որքան շատ են տեղեկությունները Ստեփանոս Սյունեցու կյանքի ու գործունեության մասին, այնքան քիչ են տվյալները նրա քրոջ Սահակադուխտի վերաբերյալ:

Միայն մեկ-երկու տեղեկություն Սահակադուխտի մասին տալիս է XIII դարի պատմիչ Ս. Օրբելյանը:

Մանկությունից կուսության կյանքն էր ընտրել եւ առանձնացել Գառնիի ձորակի այրերից մեկում: Բայց հորինելու եւ երգելու ձիրքերով օժտված այս աղջիկը լուռ ու անգործ չի մնացել Գառնիի ձորում: Խմբերով տղաներ ու աղջիկներ էին գալիս այդ ձորը Սահակադուխտի մոտ երգ ու երաժշտություն սովորելու: Սեւաքեմ կույսը նստում էր քարայրի մուտքից կախված վարագույրի հետեւը եւ այնտեղից սովորեցնում իր աշակերտներին:

Սահակադուխտը գրել է նաեւ բանաստեղծություններ, որոնցից մեկը՝ նվիրված Մարիամ Աստվածածնին, ըստ պատմիչի, եղել է անվանակարգով գրված, այսինքն՝ տների կամ տողերի առաջին տառերից գրողի անունն է կազմվել:

Հավանական է, որ Սահակադուխտը գրել է շատ մեղեդիներ ու շարականներ, որոնք մեզ չեն հասել, կամ հասել են, բայց Շարակնոցի մեջ (եկեղեցում երգվող շարականների ժողովածու) դեռեւս անհայտ են:

Սահակադուխտը, այսպիսով, մեզ հայտնի առաջին հայ կին բանաստեղծն է, երաժշտության առաջին ուսուցչուհին, առաջին կին մանկավարժը: Նա միայն անպտուղ ճգնավոր չի եղել, այլ իր ամբողջ կյանքում երգ է սովորեցրել ուրիշներին, թեկուզ վարագույրի հետեւում: Մինչեւ իր կյանքի վերջը նա ապրել է Գառնիի ձորում: «Եվ այնտեղ էլ նա վախճանվել է, որի գերեզմանից շատ բժշկություն է լինում», այսպես է վերջացնում «ծեր» պատմիչն իր տեղեկությունները մեր առաջին կին բանաստեղծի մասին:

Երբ անունները ունենում են շարունակություն

- Հռոմեական Օգոստոս կայսեր մտերիմ բարեկամ Գայոս Ցիլնիոս Մեցենասը (Մեկենաս) ապրել է մ. թ. ա. 77–8 թթ. եւ եղել է անվանի հեծյալ, հովանավորել է ժամանակի գիտնականներին, բանաստեղծներին, մասնավորապես Վերգիլիուսին, Հորացիուսին, Պրոպերցիուսին: Ահա թե ինչու հայերենում եւ մի շարք այլ լեզուներում մեկենաս նշանակում է գրողի, արվեստագետի կամ գիտնականի աշխատանքը հովանավորող անձնավորություն:
- Աշխարհին հայտնի ամենաբիրտ տիրակալներից մեկի՝ հռոմեական կայսր Կլավդիոս Ներոնի (մ. թ. ա. 37–68) անունից է առաջացել Ներոն անվանումը: Բավական է նշել, որ նա սպանել է տվել իր մորը, եղբորը, երկու կանանց, Սենեկային, Լուկիանուսին, Պետրոնիուսին: Տաղանդավոր բանաստեղծի հավակնություններով տարված՝ Հռոմն այրել է տվել, որպեսզի մուսան գա եւ բանաստեղծություն գրի: Բնական է, որ այսպիսի մարդու անունը չար, բիրտ իմաստով պետք է դառնար հասարակ անուն՝ Ներոն:
- Անգլիայում, Լոնդոնի մոտ գտնվող Սաութուորք բնակավայրում 18-րդ դարում ապրելիս է եղել իռլանդացի հանցագործների մի ընտանիք՝ Հուլիգան ազգանունով: Այստեղից էլ հանրահայտ խուլիգան բառը:
- Ֆրանսիացի Գիլիոտինը հնարեց գլխատման մեքենա, որն առաջին անգամ գործադրվել է ֆրանսիական մեծ հեղափոխության շրջանում: Մեքենան հեղինակի անունով կոչվել է գիլիոտին: Ֆրանսիայի տիրակալ Լյուդովիկոս 16-րդի հրամանով գործադրված մեքենան ընդամենը մեկ տարի անց թռցրեց նաեւ վերջինիս գլուխը...
- 1880 թ. իռլանդացի գործարանատեր Բոյկոտի (Բոյքոթ) բանվորները ի նշան բողոքի հրաժարվեցին նրա հետ որեւէ հարաբերության մեջ մտնելուց: Այնուհետեւ նման գործողությունները սկսեցին բոյկոտ կոչել:
- Մարտեն, մարտենյան հնոց, մարտենյան արտադրություն բառը առաջացել է ֆրանսիացի ինժեներ Պիեռ-Էմիլ Մարտենի անունից: Նա եղել է պողպատաձուլական գործարանի տնօրեն, 1864 թ. մշակել է բոցավառարանում ձուլածո պողպատ ստանալու նոր եղանակ: Մահացել է աղքատության եւ անհայտության մեջ: Գյուտից 30 տարի անց որոշվել է նրա արձանը կանգնեցնել: Երբ այդ առիթով սկսել են նրա ծննդյան ու մահվան տարեթվերը փնտրել, պարզվել է, որ նա դեռ ողջ է...
- 16-րդ դարում Պորտուգալիայում Ֆրանսիայի դեսպան Ժան Նիկոյի միջոցով Եվրոպայում տարածվեց նրա անունով կոչված նիկոտին թույնը:
- Կանարյան կղզիները հայտնի էին դեռեւս հին հույներին ու հռոմեացիներին: Պլինիուսը՝ «Բնության պատմության» 37 գրքերի հեղինակը, վկայել է, որ այդ կղզիներից մեկում բազմանում էին մեծ շներ: Այստեղից է, որ կղզեխումբը կոչվել է Կանարյան: Լատիներեն կանարիե ինսուլե բառացի նշանակում է շան կղզիներ: Ի դեպ, մինչ այդ կղզեխումբը հռոմեացիները անվանելիս են եղել երջանիկների կղզի:

Հեռուստածրագիր

28 մայիս, Երեքշաբթի

Հ1

8.00, 9.20 Առաջին ծրագիր
9.00 Հայլուր
10.30 Պարմանի
11.00 Հ/ս-լ «Սիրո կախարդանք»
11.45 Կեսգիշերային ճեպընթաց
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 «Կռունկ-2001»
Հ1 Երեւան. Ազգային երաժշտական ալիք
14.00 Լուր (երաժշտական նորություններ)
14.10 Երաժշտական ալիք
15.10 Հին սկավառակ
15.30 Դիսկոգրաֆիա
15.40 Nonstop
15.55 Նոտատետր
16.00 Լուր
16.10 Երաժշտական ալիք
17.00 Հայլուր
17.20 Մուլտֆիլմ «Գտնված երազը»
17.35 Փառատոն «Մուտք 21-րդ դար»
18.00 Հեռուստասերիալ «Սիրո կախարդանք»
19.00 Երեկոյան Երեւան
19.20 «Բարի լոտո»
20.15 Հայլուր
21.00 Կոմպոզիտոր Արա Գեւորգյանի հեղինակային համերգը Սարդարապատի հուշահամալիրում. ուղիղ հեռարձակում
22.30 Հազարից մեկ
23.00 Ռուբիկոն+
23.40 Ֆուտբոլային հայլուր
00.00 Հայլուր
00.20 Կեսգիշերային ճեպընթաց
1.20 Հայլուր (ռուսերեն)
1.25 Հայլուր (անգլերեն)
1.30 Գ/ֆ «Խոշոր շահում»

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

08.00 Բարի լույս, Հայաստան
(08.30, 09.30 Լրաբեր)
10.00 Համերգ
10.30 Գ/ֆ «Դավիթ Բեկ»
12.00 Երաժշտություն
12.10 Սասունք Աստվածային
13.05 «Գանձասար» խմբի համերգը
13.30 Գ/ֆ «Առաջին սիրո երգը»
15.35 Վ/ֆ «Փարաջանովի թանգարանը»
16.00 Լրաբեր
16.25 Մուլտծրագիր
17.00 Կուկուռիկ
17.30 Վ/ֆ «Համո Սահյան»
18.00 «Բերդ» խմբի ելույթը
18.30 «Վերադարձ». Գարեգին Նժդեհ
19.00 «Սկանվորդ-շոու»
20.00 Լրաբեր
20.45 Հեռուստակատալոգ
21.00 «Օր 6-րդ». Աղասի Այվազյան
22.10 Ջազ. Night Ark
22.40 Հին ընկերների ակումբ
23.45 ԱՊՀ-նորություններ
24.00 Գ/ֆ «Հուսո աստղ»

###

19.30 «Գնդիկ Բոլոնիկ»
19.50 Բախտացույց
20.00 Մամուլի խոսնակ
20.20 Գ/ֆ «Նոստրոմո» (2-րդ մաս)
22.00 Բախտացույց
22.05 Գ/ֆ «Ռիսկ»
00.00 Մամուլի խոսնակ

ԱՐՄԵՆԻԱ

08.00, 15.00, 18.00, 20.30, 01.30 Ժամը
08.30, 21.00 CNN
09.00 Բումերանգ
10.00, 19.40 Ինչպե՞ս ես, բարեկամ
10.30 «Աստղային մարզանք»
11.00 Ավտոսրահ-2000
11.30 Մեր լեզուն, մեր խոսքը
12.00 Ս-լ «Ընտանեկան կապեր»
13.00, 21.30 Բլից
13.30 Գ/ֆ «Ֆլինտստոուններ»
15.30 Մուլտֆիլմ
16.30 Բումերանգ
20.00 Հայրենիք-սփյուռք
22.05 Վարկանիշ (հավելված)
22.10 Վավֆիլմ «Վերադարձ»
22.40 Բեռնարդ Շոու
23.30 Գ/ֆ «Կասկածելի դեմքեր»
02.00 Գ/ֆ «Առաջին սեր»

###

08.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00, 01.00, 03.00 «Հորիզոն»
08.15 «1/52 սպորտային ծրագիր»
08.45, 21.45 «Նոստալջիզ»
09.15, 19.00 Հ/ս-լ «Սատանայի ճուտը»
10.15, 17.15 Հ/ս-լ «Լողափ»
11.00, 15.15 Մ/ս-լ «Սարդամարդ»
11.20, 15.45 Մ/ս-լ «Տեսուչ Հաջեթը»
11.40, 16.15 Մ/ս-լ «Բոբիի աշխարհը»
12.15, 18.15 Վ/ֆ «Պատմության ալիք»
13.00 Գեղֆիլմ
16.45 Տոնական համերգ
20.20 «Խաչմերուկ»
20.50 Վ/ֆ «Հավատ եւ ոգի»
21.30 «Ծովից ծով Հայաստան»
22.30 Ուշացած պրեմիերա «Հյուսիսային ծիածան»
01.15 Գեղֆիլմ
02.45 Երաժշտական ծրագիր

ԵՐԵՎԱՆ

09.00 «Առավոտ»
10.35 Վավերագրական կինոնկար
11.00 «Այս երեկո, այս ժամին»
11.55 «Ավտոշուկա TV»
12.00 Հ/Թ «Ակցեոն»
12.30 «ТВ Մոսկվա». «Տարեթիվ»
13.35 «ТВ Մոսկվա» Ս-լ «Խանձված սրտեր»
14.30 Մուլտֆիլմ
15.00 «ТВ Մոսկվա» «Իրադարձություններ»
15.15 «ТВ Մոսկվա» Ս-լ «Տեսուչ Կեստերը»
16.25 «Սպորտ առանց սահմանի»
16.40 «Ավտոշուկա TV»
16.50 «Գյուղական հորիզոններ»
17.25 Ակցեոն ժամ
18.25 Վավերագրական կինոնկար
19.25 «Ավտոշուկա TV»
19.30 «Բուրգ»
20.00 «ТВ Մոսկվա» Ս-լ «Առանց սիրո իրավունքի»
20.45 «Առողջարան»
21.00 «Հարցախուս»
21.30 «Իմ Երեւան»
22.00 «Սպորտ+»
22.30 Գեղարվեստական կինոնկար
01.10 «ТВ Մոսկվա» «Իրադարձություններ»

ՍԻՆԵՄԱՔՍ

7.35 Արկածային «Խավարի ցեղը»
9.20 Կոմեդիա «Ջեկ»
11.10 Կոմեդիա «Մարդ-կադիլակ»
12.40 Մարտաֆիլմ «Ապագայի սպորտ»
14.10 Մելոդրամ «Պատմություն մեր մասին»
15.40 Վեսթերն «Երիտասարդ հրաձիգները»
17.25 Դրամա «Խաղի ընտրություն»
19.10 Հայֆիլմ «Խոշոր շահում»
20.35 Ֆանտաստիկ «Առաքելությունն անհնար է»
22.30 Մարտաֆիլմ «Էմոս եւ Էնդրյու»
00.05 Թրիլեր «Ցանց»
1.55 Թրիլեր «Իդեալական վկա»
3.30 Դրամա «Վնասվածք»
5.15 Մելոդրամ «Տղամարդ երիտասարդ կնոջ համար»
6.30 Կոմեդիա «Ադամս ընտանիքի վերամիավորումը»

ԱՐՄԵՆԱԿՈՐ

11.00 Համերգային ծրագիր
12.00 Գ/ֆ «Մենավոր ընկուզենին»
13.25 Մուլտծրագիր
16.00 Համերգային ծրագիր
17.05 Հայկական մուլտեր
17.55 Վ/ֆ «Փարաջանովի տուն-թանգարանում»
18.15 Տեսաֆիլմ «Իգդիր»
18.45 Կ/ֆ «01-99»
19.00 «16»
20.10 «Ծափիկ-ծափիկ»
20.30 «Մեր կինոն». «Սարոյան եղբայրները»
22.50 Գ/ֆ «Մխիթար սպարապետ»
00.20 Համերգ. Երգում է Շառլ Ազնավուրը

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՊՐՈՖԻԼԱԿՏԻԿԱ
15.00 Մեր հայրենիքի մշակույթը
15.20 Մուլտծրագիր
16.00 Արեւիկ-Քենդի
16.30 Գ/ֆ «Միայնակ տանը» (3-րդ սերիա)
18.10 Մուլտծրագիր
19.00 Լուսատտիկ
19.15 Մուլտֆիլմ
19.30 Վ/ֆ «Սառույցների գրկում»
20.15 Մուլտծրագիր
20.45 Մեր հայրենիքի հեքիաթները
21.00 Գ/ֆ «Նվագախմբի տղաները»
22.20 Համաշխարհային երաժշտության գանձարան (Պավարոտտի)

[illegible] — Ռեգիոնալ ցանց

18.05, 18.30, 22.00 Տեղական լուրեր
18.15 Մուլտծրագիր
18.50, 21.45 Համերգ
19.00 Բարի լուր
19.30 «Սինյորա»
20.15 «Ինտերնյուսը» ներկայացնում է. «Խաչմերուկ»
21.00 Դետեկտիվ սերիալ
22.40 Ա1+ֆուտբոլ
22.50 Գ/ֆ «Մենք ենք, մեր սարերը»

ОРТ

7.00 Բարի լույս
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Նորություններ
10.15 Սպասիր ինձ
11.15 Բաղնիքդ անուշ
11.45 Թույլ օղակ
12.45, 14.00 «Երալաշ»
12.50 Գրքամոլություն
13.15 Անկախ հետաքննություն
14.05 Գ/ֆ «Զուլբարս»
15.35 Դիսնեյ-ակումբ «Սիրելին»
16.15 Մուլտայբուբեն
16.35 Լեռան արքան
17.00, 22.35 Ս-լ «Կայսրությունը հարվածի տակ է»
18.00 Մեծ լվացք
19.25 Ծիծաղի համայնապատկեր
19.55 Ս-լ «Ընտանեկան կապեր»
20.50 Ա. Պանկրատով-Չորնին «Մահվան քարավան» մարտաֆիլմում
22.00 Ժամանակ
23.40 «Լուբյանկա». «Լ. Տրոցկի. Դատապարտված է սպանության» (1-ին մաս)
00.30 Գիշերային «Ժամանակ»
01.00 Քաղաքակրթություն
01.30 Գիշերային հերթափոխ

РТР

6.50-10.00 РТР-ի առավոտը
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 21.45, 00.15 Լուրեր-Մոսկվա
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Լուրեր
7.10 Ուղղափառ օրացույց
7.15, 8.30 Ընտանեկան նորություններ
7.25, 9.10 Հերթապահ բաժանմունք
7.30, 19.10 Ազդ
7.40, 9.30, 23.45 Ճանապարհային պարեկ
8.10 РТР-ի փորձաքննությունը
8.20 Ազգային եկամուտ
8.25, 15.20 Լուրեր-սպորտ
8.40, 9.40 Նախաբան
9.15 Հսկայական տնտեսություն
10.10 Սերիալ «Սա Հոլիվուդն է»
11.20 Վավերագրական սերիալ «Սահման»
12.20 Սերիալ «Ցանց»
13.05 Աշխարհի շուրջ
14.00 «Ինչ է ուզում կինը»
14.30 Սերիալ «Սիբիլ»
15.25 Մելոդրամ «Սիրո մակույկ»
16.25 Սերիալ «Վայրի հրեշտակ»
17.25 Սերիալ «Ընկերները-3»
18.20 Սերիալ «Երջանկություն ենք ցանկանում»
19.50 Սերիալ «Կոմիսար Ռեքսը»
20.50 Բարի գիշեր, փոքրիկներ
21.55 Սերիալ «Ընտանեկան գաղտնիքներ»
22.55 Սերիալ «Մարոսեյկա, 12»
00.00 Լուրեր-մանրամասներ
00.30 Համերգ նվիրված սահմանապահի օրվան
01.35 Եվգենի Կինդինովը «Տագնապալի թռիչք» ֆիլմում

НТВ

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 01.10 Այսօր
7.05, 7.35, 8.10, 8.35, 9.10, 9.35 Առավոտը НТВ-ում
9.50, 20.35 Ս-լ «Սեւ ագռավ»
11.20 Եղանակի տեսություն
11.25 Ուշադրություն, հետախուզում է
12.20 Առերեսում
13.20, 16.40, 19.40 Քրեական գործ
13.30 Դետեկտիվ «ՏԱՍՍ-ը լիազորված է հայտարարել...» (7-րդ սերիա)
15.20 «Դոմինոյի» սկզբունքը
17.30, 21.45 Ս-լ «Բարոն անունով...»
18.40 Ս-լ «Կեղտոտ գործ»
20.00, 23.00 «Այսօր»
23.35 Օրվա հերոսը
00.05 Ս-լ «Շապոգնություն»
01.30 Գորդոն

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության «Հայաստանի հեռուստատեսային ցանց» ՊՓԲ ընկերությունից հայտնում են, որ ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության խաղերը ՀՀ տարածքում կհեռարձակվեն հանրային հեռուստատեսությամբ եւ այն հեռուստաալիքներով, որոնք կունենան համապատասխան թույլտվություն:

Համաձայն ՌԴ ОРТ եւ РТР հեռուստաընկերությունների հետ կնքած պայմանագրերի, ինչպես եւ նրանց կողմից ստացված արտոնագրերի, ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության խաղերը Հայաստանում վերոնշյալ հեռուստաալիքներով չեն հեռարձակվելու, քանի որ վերջիններս իրավունք ունեն դրանք հեռարձակել միայն ՌԴ տարածքում:

Armex

Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. մայիսի 27-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Հապ.** ABBR	Ցուցակ Listed	Առ* Bid: լավագույն գին Best price	Bid: միջ. կշռ. գին Avg. price	Bid: ծավալ Total qnt.	Վաճառ* Ask: լավագույն գին Best price	Ask: միջ. կշռ. գին Avg. price	Ask: ծավալ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: նվազ. գին Day low	Transactions: առավ. գին Day high	Transactions: միջ. կշռ. գին Avg. price	Transactions: փոփ.% Avg%	Transactions: ծավալ Volume
ԱՏԵԿԼՈՄԱՇ (ԱՐԹԻԿ)	ASTM	B							500.0	500.0	500.0	180	90,000.0
ԱՎՏՈԱԳՐԵԳԱՏՆԵՐԻ ԳՆ	AVAG	B	1,500.0	1,500.0	10								
ԵՐ. ԿԵՆՑԱՂԱՅԻՆ ՔԻՄԻԱՅԻ ԳՆ	EKOG	B	400.0	400.0	10								
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ	ERKB	B	1,500.0	1,500.0	10								
ՀԱՅԿԱԲԵԼ	HKBL	B	2,000.0	2,000.0	25								
ՀԱՅՔԻՄՄԵՔԵՆԱ	HOMO	B	1,500.0	1,500.0	10								
ՋԵՐՄՈՒԿ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԻ ԳՆ	JHJG	B				8,000.0	8,000.0	200					
ԿԱՄՈՒՐՋՇԻՆ	KMSH	B							100.0	100.0	100.0	500	50,000.0

* Չբավարարված գնման/վաճառքի (պահանջարկի/առաջարկի) հայտերը առեւտրային նստաշրջանի փակման դրությամբ:
** 4 նիշից բաղկացած հապավումը բաժնետիրական ընկերության հասարակ անվանական բաժնետոմսի հապավումն է: Արտոնյալ բաժնետոմսի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է CO:
P - արտոնյալ բաժնետոմսերի ցուցակ: Տեղեկությունները ներկայացվում են ՀՖԲ-ում ցուցակված այն արժեթղթերի վերաբերյալ, որոնցով տվյալ առեւտրային նստաշրջանում գրանցվել է գնման/վաճառքի հայտ կամ գործարք: Բոլոր գները ներկայացված են ՀՀ դրամով:
ՀՖԲ-ում ներկայումս ցուցակված է 137 արժեթուղթ: ՀՖԲ-ում ցուցակված բոլոր արժեթղթերի գնանշման ամփոփ արդյունքները հրապարակվում են առանձին կարգով՝ յուրաքանչյուր ամսվա առաջին աշխատանքային օրը:
Այլ տեղեկությունները հրապարակվում են ինտերնետային էջում www.armex.am
©Armex

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Աէրոբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան,Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 48ա
Հեռ.՝ 41206

Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստոմյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112

Ալս Էրզրումցի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Ամերիա Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140

Այտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837, 277814

Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արժեթղթերի Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Զաքիյան 8/19
Հեռ.՝ 581578, 566448

Արմբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 542125

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 524352

Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Գայի պող. 57, բն. 15
Հեռ.՝ 640804

ԷՍ ԿԱԲՐՈՔ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532815

Էտալոն Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Փավստոս Բյուզանդի 97
Հեռ.՝ 539525

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417, 569680

Կապիտալ-Մենեջմենթ ԲԲԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 560138

Մ.Գ.Ս. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ 23109, 30868

Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան,Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 528778

Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 544527

Վրինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24/5
Հեռ.՝ 531805

Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

ՍՓՅՈՒՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
590000 ← ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ → www.spyur.am www.yellowpages.am

Զանազան

ԱՍՏՂԱգուշակ 28 մայիս

ԽՈՅ

Օրը նպաստավոր է գործունեության բոլոր ոլորտներում ձեր ստեղծագործական ունակությունների դրսեւորման, ներուժի բացահայտման համար: Սակայն աստղերը խորհուրդ չեն տալիս ֆիզիկական մեծ բեռնվածություն եւ համատեղ գործողություններ:

ՑՈՒԼ

Խնդիրներ կհայտնվեն ամեն կողմից: Հավանաբար օրը կհիշվի որպես կյանքի երկարաժամկետ ծրագրերի զգալի ճշգրտումների օր: Ի հեճուկս տհաճությունների՝ ժպտացեք, եւ ձեր կյանքում ավելի շատ կլինեն հաճելի զգացումները:

ԵՐԿՎՈՐՅԱԿՆԵՐ

Հնարավորին չափ խուսափեք կասկածելի մարդկանց հետ շփվելուց: Եթե ընտանեկան խնդիրները լուծելիս հանդես բերեք նախաձեռնություն, ապա կարող եք ակնկալել մերձավորների աջակցությունը: Սակայն զերծ մնացեք կտրական դատողություններից:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ

Աննպաստ օր է: Մի դրսեւորեք համառություն, մի արագացրեք դեպքերի ընթացքը: Ժամանակ է պետք, որպեսզի ձեզ հասկանան եւ գնահատեն սեփական ուժերը: Հնարավոր է պետերի հետ հարաբերությունների բարդացում: Դրանց հետագա ընթացքը կախված է ձեզնից:

ԱՌՅՈՒԾ

Լարվածության օր է, որը կարող է շատ բարդ լինել կին առյուծների համար: Նրանց կենսական ներուժը նվազում է, ուստի հավանական են բարդություններ ընտանեկան հարաբերություններում, թյուրիմացություններ կամ սխալներ աշխատավայրում:

ԿՈՒՅՍ

Ստեղծագործական ակտիվության օր է: Այսօր ձեր գործունեությունը կտա բաղձալի արդյունք: Թերեւս ձեռք բերեք որեւէ թանկարժեք իր, որի մասին վաղուց էիք երազում: Աճում է ձեր հմայքը՝ դրականորեն ազդելով հարաբերությունների վրա:

ԿՇԵՌՔ

Հավանական են ֆինանսական խնդիրներ: Իրենց մասին կհիշեցնեն հին պարտքերը, հարկ կլինի մտահոգվել ազգականներով կամ մերձավորներով: Զերծ մնացեք խրատաբանությունից, հարկադրանքից: Մարդու կամքը պետք է ազատ լինի:

ԿԱՐԻՃ

Այսօր տղամարդ կարիճները պետք է լուծեն մասնագիտական ոլորտում վաղուց հասունացած հարցերը: Ենթակաների համար ստեղծեք բարոյական առողջ մթնոլորտ: Չնայած հաջողությանը խանգարող խոչընդոտներին, պահպանեք հանգստություն:

ԱՂԵՂՆԱՎՈՐ

Բարենպաստ օր է հիվանդությունից, ավելորդ իրերից, կեղծ հարաբերություններից ձերբազատվելու համար: Օրն անչափ հաջող է տանը կարգուկանոն հաստատելու տեսակետից: Նոր հնարավորությունները թերեւս թույլ կտան դուրս գալու ծանր իրավիճակից:

ԱՅԾԵՂՋՅՈՒՐ

Աստղերը կանխագուշակում են զգալի շահույթի ստացում: Թերեւս գտնվեն կորած իրերը, համալրվի ընտանիքը: Բացառված չէ, որ օրվա երկրորդ կեսին ստիպված լինեք զբաղվել չնախատեսված գործերով: Բայց դրանք հաճույք կպատճառեն:

ՋՐՀՈՍ

Հակասական օր է, երբ ստուգվում է հարաբերությունների կայունությունը եւ պահանջվում է դրանց վերաիմաստավորում: Հավանական է, որ շարունակվեն անցյալ շաբաթվա բացասական միտումները: Սպասվում են թյուրիմացություններ:

ՁԿՆԵՐ

Օրը հաջող չէ գնումների համար: Թերեւս անհաջող ավարտվեն նաեւ անշարժ գույքի հետ կապված եւ ավելի վաղ ձեռնարկված գործերը: Առաջիկա շաբաթը, գուցեեւ ամիսը կնշանավորվեն մեծ եւ հաճելի փոփոխություններով:

ԽՈՀԱՆՈՑ

Ռուսական սալաթ

Անհրաժեշտ մթերք

5 կարտոֆիլ, 3 գազար, նեխուրի մի քանի ճյուղ, 1 սուրճի բաժակ պահածոյացված ոլոռ, 100 գ ապխտած միս, 4 թթու վարունգ, 2 ձու, 250 գ մայոնեզ, 10 ձիթապտուղ, աղ, կիտրոնի հյութ՝ ըստ ճաշակի:

Կարտոֆիլը, գազարը եւ ձուն խաշել առանձին-առանձին եւ կճպել: Վարունգները եւ այդ բոլորը մանր խորանարդիկներով կտրատել: Ավելացնել ոլոռ, աղ, կիտրոնի հյութ եւ մայոնեզ: Ձեւավորել ձիթապտղով, վարունգի կամ խաշած գազարի ձեւավոր կտորներով:

529353 Անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Վաճառվում է ամառանոց Կաթնաղբյուր գյուղում (Կոտայքի մարզ), մշտական տաք/սառը ջուր, հոսանք, գազ, հեռախոս, 2400 քմ պտղատու այգի, մեծ լողավազան, հացատուն, ջերմոց... Հեռ.՝ 26-79-92, (022) 2-69-15
- Վաճառվում է 2 հարկանի վարչական շենք ԳՈւՄ-ի մոտակայքում՝ 2500 քմ տարածքով, ունի ցանկապատված պարտեզ՝ 5900 քմ, երեք կողմից ճանապարհ, 3-րդ հարկ ավելացման հնարավորություն, հարմար է բուհի, օֆիսի, արտադրության համար: Հեռ.՝ 54 55 17, 56 55 65, 23 87 74:
- Շտապ վաճառվում է 51 անկյունագծով հեռուստացույց եւ տեսամագնիտոֆոն, երկուսն էլ՝ JVC մակնիշի: Գինը 200 դոլար, հեռ.՝ 44 61 27:
- Վաճառվում է 3 սենյականոց բնակարան Աղայան 9, 110 քմ ընդ. մակերեսով, վերանորոգված, մշտական սառը/տաք ջրով: Հեռ.՝ 26 79 92, (022) 2 69 15:
- Պահանջվում է **վարձով** բնակարան փոքր կենտրոնում, մատչելի գնով, հեռ.՝ 58 38 68, փեյջեր՝ 1137:
- «Երեւանվեքլինյուս» անգլերեն լեզվով թերթին հարկավոր են գովազդային գործակալներ՝ առնվազն 1 տարվա աշխատանքային փորձով, մանրամասների համար զանգահարել՝ 58 15 39, ժ. 14:30-18:30:
- Վաճառվում են ակվարիումներ՝ 20-120 լ տարողությամբ, տարբեր չափերի եւ ձեւերի: Ընդունվում են պատվերներ: Հեռ.՝ 73-33-92 (ժ. 18:00- 22:00):
- Վաճառվում է OPEL-KADET մակնիշի ավտոմեքենա: Հեռ.՝ 63-65-34:
- Վաճառվում է արտադրատարածք Եղվարդում, ընդ. մակերեսը՝ 3600 քմ, որից 850 քմ-ն շենքեր, շինություններ, 16 միավոր տարբեր նշանակության հաստոցներ: Հեռ.՝ 26-54-69 (երեկոյան):
- Վաճառվում է մետաղյա ավտոտնակ Դեմիրճյան փողոցում: Հեռ. 58-38-68:
- Շտապ վաճառվում է պտղատու այգի Բյուրականում, լավ մշակված, 1400 քմ, կա մետաղյա տնակ: Հեռ.՝ 58-38-68:
- Վաճառվում են հրապարակին մոտ սեփականաշնորհված տներ եւ հողատարածք՝ 740 քմ: Հասցեն՝ Ամիրյան 14: Հեռ.՝ 56-44-86:
- Վաճառվում է ռուսական շրիֆտով գրամեքենա «DELUX», ֆրանսիական, գունավոր պատճենահանման սարք CANON CJ7 շատ ցածր գներով: Հեռ. 58-38-68:
- Փոխանակում եմ Երեւանի կենտրոնում գտնվող 76 քմ տարածքը մայրաքաղաքի մերձակայքում գտնվող առանձնատան հետ: Հեռ. 09423833:
- Վաճառվում է մեկ հարկանի տուն Աշտարակի շրջանի Ձորափ գյուղում, բոլոր հարմարություններով եւ 1600 քմ պտղատու այգու տարածքով: Հեռ.՝ 56-04-03:
- Վաճառվում է Կենտրոնում 80 քմ կիսանկուղային տարածք: Եռաֆազ հոսանք, ջուրը՝ մշտական: Հարմար է օֆիսի, սաունայի, բարի եւ այլ օբյեկտներ կառուցելու համար: Հեռ. 529-353, բջջ. (09)429353:
- Վաճառվում է 2 սենյականոց բն. 9/9 հարկ, դարձրած 3 սենյականոց, ընդ. մակերեսը 66 քմ, Շարուրի փող. (Չարբախ): Գինը՝ 5000 դոլար: Հեռ.՝ 46-64-13 (ժ. 18-ից հետո):
- Վաճառվում է 2 սենյականոց բն., դարձրած 3 սենյակ, Պուշկինի փ. 9/2 հարկ, ընդհ. տար.՝ 80 քմ, մաքուր վիճակ, շքապատշգամբ, գինը՝ 26000 դոլար: Հեռ.՝ 570908:
- Վաճառվում է 2 սենյականոց բն. Սարյան փ. (կենտրոնական փոստատան հարեւանությամբ) 4/2 հարկ, 72 քմ ընդհ. տարածքով, բարձր առաստաղ, միջին վիճակ, գինը՝ 18000 դոլար: Հեռ.՝ 570908:
- Վաճառվում է 2 սենյականոց բնակարան: Ամառանոցային 202 Վ շենքում (նախկին Կանազի հանգստյան տուն), 4 հարկանի շենքի 2-րդ հարկ, կապիտալ վերանորոգված: Հեռ.՝ 65-23-32:
- Վաճառվում է 3 սենյականոց բն. Հերացի փ. 7/6 հարկ, ընդ. տար.՝ 105 քմ, միջին վիճակ, վերելակ, գինը՝ 32000 դոլար: Հեռ.՝ 570908 (Գարիկ):
- Վաճառվում է 3 սենյականոց բն. Մաշտոցի պ. 5/1 հարկ, 75 քմ ընդհ. տարածքով, մաքուր վիճակ, տարածքը հարմար է օֆիսի համար, գինը՝ 35.000 դոլար: Հեռ.՝ 570908:
- Վաճառվում է 3 սենյականոց բն. Պուշկինի փ. 3/2 հարկ, ընդհ. տար. 120 քմ, միջին վիճակ, փայտե ծածկեր H=3,20 մ, գինը՝ 42.000 դոլար: Հեռ.՝ 570908:
- Վաճառվում է 4 սենյականոց բնակարան Գյուլբենկյան 2/1, 14/12 հարկ (ժամացույցի գործարանի հարեւանությամբ), հին վերանորոգմամբ, վերելակով, ջուրը ժամով, հեռ.՝ 26-89-05, գինը՝ 13.000 դոլար:
- Շտապ վաճառվում է 4 սենյականոց լավ վերանորոգված բնակարան Հարավ-արեւմտյան Ա1 թաղամասում, ընդ. տարածքը՝ 88 քմ, 9-րդ հարկ, մետաղյա դուռ, մեծ պատշգամբ՝ կամարով միացրած ճաշասենյակին, մանսարդի հնարավորություն: Հեռ.՝ 72-79-85: Գինը՝ 8000 դոլար:
- Վաճառվում է CD փոխանակիչ «CHANGER», 6 հատանոց KENWOOD: Գինը՝ 150 դոլար: Հեռ. 09404403:
- Վաճառվում է 4 սեն. բնակարան Մալաթիա թաղ. (Լուս աստղի հարեւանությամբ), ընդ. մակ.՝ 105 քմ, 2 տնտ. պատշգամբով, բարվոք վիճակում: Հնարավոր է փոխանակում 1 եւ 3 սենյականոց բնակարանների հետ: Գինը՝ 13.000 դոլար: Հեռ. 77-09-37:
- Վաճառվում է բջջային հեռախոս PANASONIC EB-BSD90G, գինը՝ 100 դոլար: Հեռ.՝ 09487069:
- Վաճառվում է բջջ. հեռախոս NOKIA 6210, գինը՝ 130 դոլար: Հեռ.՝ 09430271:
- Վաճառվում է բջջ. հեռախոս SIEMENS S 25 I, գինը՝ 165 դոլար: Հեռ.՝ 09428243:
- Վաճառվում է 2107 մակնիշի ավտոմեքենա, 1994 թ. արտադրության, փոխ. տուփը 5 աստիճան, գույնը՝ սպիտակ: Գինը՝ 2000 դոլար: Հեռ.՝ 09495299:
- Վաճառվում է 900 քմ սեփական հողամաս Նորքի այգիներում, որտեղից բացվում է Մասիսի եւ քաղաքի գեղեցիկ տեսարան: Գինը՝ 11.000 դոլար: Հեռ. 65-10-94:
- Վաճառվում է գերմանական «Stadsfurt» մակնիշի հեռուստացույց, գունավոր, 61 սմ անկյունագծով, 90 թ. արտադրության, լավ վիճակում: Հեռ. 53-73-75:
- **Կգնեմ** 1 սենյականոց բնակարան քաղաքի փոքր կենտրոնում, մինչեւ 11.000 դոլարի սահմաններում: Հեռ.՝ 53-73-75:
- Վաճառվում է «Վազ 2106» մակնիշի ավտոմեքենա 83 թ. արտադրության, գույնը՝ բաց կանաչ, վազքը՝ 77.000 կմ, շարժիչը՝ 1700, գերազանց վիճակ, SONI մագնիտոֆոն, նոր սրահ: Գինը՝ 1400 դոլար: Հեռ.՝ 09420072:
- Պահանջվում են բանվոր փականագործներ, եռակցող, հյուսն, ատաղձագործ, բուֆետապան, ռեստորանի երաժիշտներ, էլեկտրիկ, խոհարար: Հեռ.՝ 236001, 232362:
- **Մերսման** որակավորում ունեցող բժշկուհին հրավիրում է բուժական, կազդուրիչ, կետային եւ ընդհանուր մերսման: Հեռ. 22-92-92 (ժամը 10:00-16:00), 25-92-29:
- Վաճառվում է մետաղյա ավտոտնակ՝ 2,5x6: Հեռ. 23-91-33:
- **Կգնեմ** օգտագործված լվացքի մեքենա: Հեռ.՝ 53-04-39, Տիգրանին:
- **Անդրեաս Սեւոյանը փնտրում է** 1943 թ. Ստեփանավանում իր հետ 6 ամիս ծառայած Լեռնարդին: Հեռ.՝ 65-22-36:
- Վաճառվում են **«գլյուկոմետրեր»** արյան մեջ շաքարի տոկոսը 30 վրկ. չափելու համար եւ պահեստային տեստ-թղթիկներ: Հեռ. 24-17-65:
- Վաճառվում է 2500 քմ պտղատու այգի՝ ցանկապատված, մշտական ոռոգման ջուր, 700 պտղատու ծառերով: Գինը՝ պայմանագրային: Հասցեն՝ ք. Աբովյան Հեռ. 2-37-77:
- Վաճառվում է 1600 քմ ընդհանուր տարածքով **հողամաս** Աշտարակի շրջանում: Տարածքում երկու 3 հարկանի տուն, լողավազան, հոսանք, ոռոգման եւ խմելու ջուր, 150 պտղատու ծառ: Գինը՝ 20.000 դոլար: Հեռ.՝ 52-54-23:
- Վաճառվում է 4 հարկանի առանձնատուն Կիեւյան 2, նրբ. 18 հասցեում, ունի 600 քմ հողամաս, կապիտալ վերանորոգված, լողավազան, սաունա: Հեռ. 22-54-88: Դիմել առանց միջնորդների:
- Մասնավոր **հետախուզական եւ իրավաբանական ծառայություն** Հեռ. 0948-9967:
- Վաճառվում է 1 տ բեռնատարողությամբ **վերելակ**: Հեռ.՝ 09 41 90 18:
- Կանանց, տղամարդկանց սեռավարակների, սեռական խանգարումների, անպտղության ախտորոշում եւ բուժում: Հեռ. 22-92-92 (10:00-16:00) կամ 09423059:
- Դիսբակտերիոզների եւ ստամոքսաաղիքային մյուս հիվանդությունների բուժում դեղորայքով եւ դեղաբույսերով համակցված: Հեռ. 22-92-92 (10:00-16:00):
- Բուժական, կազդուրիչ եւ կետային մերսում: Հեռ. 22-92-92 (10:00-16:00), 25-92-29 (17:00-22:00:
- Արեւելահայերեն, արեւմտահայերեն դասական եւ աբեղյանական ուղղագրությամբ գրքերի խմբագրում, հրատարակության պատրաստում եւ սրբագրում, թարգմանություններ: Հեռ. 48-52-16, 53-20-29, Գեւորգ:
- **Բուժում**: 1. Նեւրոզներ, վախ, դեպրեսիա, հիստերիա... 2. Նեւրալգիաներ: 3. Մաշկավեներական հիվանդություններ: 4. Հենաշարժողական համակարգի խնդիրներ: 5. Ինֆեկցիոն բարդույթներ: 6. Իմպոտենցիա (ցանկացած մակարդակի): 7. Մերսում բուժական, առողջարարական: Վճարը՝ բուժումից հետո: Հեռ. 25 31 51, 26 01 59:

ԱԶԳ

Մարզական

Երկու թիմերն էլ հենց խաղասկզբից մրցակցությանը բարձր տեմպ հաղորդեցին եւ խաղադաշտում գավաթային թեժ մրցապայքար ծավալվեց: Աստիճանաբար «Փյունիկը» տիրեց նախաձեռնությանը՝ մեթոդաբար ճնշում գործադրելով մրցակցի դարպասին: Առաջին խաղակեսն անցավ չեմպիոնի նկատելի առավելությամբ, որի արդյունքն եղան Դիավարայի եւ Արտավազդ Քարամյանի խփած գոլերը: Հաշիվը 17-րդ րոպեին բացեց Դիավարան՝ անկյունայինի խաղարկումից հետո գլխի հարվածով խոցելով դարպասը: Իսկ առաջին խաղակեսի

«Փյունիկ»–«Զվարթնոց»՝ 2-0 (2-0)

«Հանրապետական» մարզադաշտ, 8 հազար հանդիսական, 27 մայիսի:

Մրցավար՝ Կարեն Նալբանդյան:

«Փյունիկ»-Անդրանիկ Ղարագյոզյան, Արթուր Մկրտչյան, Ալու Տրաորե, Ալեքսանդր Ստեւանովիչ (Արսեն Մելոյան, 83), Խոսե Բիլիբիո, Հովհաննես Անտոնյան, Վարդան Մինասյան, Միգել Սիստերա, Մամադու Դիավարա (Աղվան Մկրտչյան, 43), Արտավազդ Քարամյան (Արկադի Չիլինգարյան, 49), Արման Քարամյան (Էդգար Մանուչարյան, 87):

«Զվարթնոց»-Գեւորգ Կասպարով, Արտյոմ Վարդանյան, Լեւոն Մկրտչյան (Միխայել Ղասաբօղլյան, 86), Գեւորգ Միրիջանյան (Տիգրան Դավթյան, 75), Արտավազդ Մկրտչյան, Արթուր Ասոյան, Վահրամ Լոբյան, Սեւադա Արզումանյան, Նվեր Խաչատրյան, Սարգիս Նազարյան, Արմեն Սանամյան (Լեւոն Փաչաջյան, 61):

Գոլերը խփեցին՝ Մամադու Դիավարա (17), Արտավազդ Քարամյան (45):

Զգուշացվեցին Գեւորգ Միրիջանյանը, Ալեքսանդր Ստեւանովիչը, Արտավազդ Մկրտչյանը, Արկադի Չիլինգարյանը, Վարդան Մինասյանը:

«Փյունիկն» արժանի քարձունքում

ավարտին աչքի ընկավ իրեն գերազանց դրսեւորած Արտավազդ Քարամյանը: Նա աջ եզրով հրթիռային արագություն զարգացրեց, շրջանցեց իրեն հսկող Միրիջանյանին եւ գրավեց դարպասը: Ցավոք, վնասվածքի պատճառով նախ Դիավարան, ապա եւ Արտավազդ Քարամյանը շուտով ստիպված էին թողնել խաղադաշտը, ինչը, իհարկե, մեծ կորուստ էր «Փյունիկի» համար:

«Փյունիկն» առաջին խաղակեսում եւս մի քանի գոլային պահեր ստեղծեց, սակայն հարմար դիրքերից վրիպեցին Դիավարան, Սիստերան, Արման Քարամյանը: Ինչ վերաբերում է «Զվարթնոցին», ապա, ցավոք, փոխչեմպիոնի ակտիվությունը շատ շուտ մարեց: «Զվարթնոցն» առաջին խաղակեսում այդպես էլ չկարողացավ գեթ մեկ անգամ սպառնալ դարպասին: Թվում էր, թե երկրորդ խաղակեսում «Զվարթնոցը» կձգտի փրկելու խաղը, սակայն, ցավոք, սպասելիքները չարդարացան: Ընդմիջումից հետո էլ խաղն ընթացավ գրեթե նույն սցենարով: «Զվարթնոցն» այդպես էլ չսպառնաց մրցակցի դարպասին: Իսկ հակագրոհների տակտիկա ընտրած «Փյունիկի» հարձակողական գործողությունները նախկին սրությունը չունեին: Այնպես որ, երկրորդ խաղակեսում խաղի գրավչությունը կորավ:

Ինչեւէ, «Փյունիկը» խաղը շահեց 2-0 հաշվով եւ արժանիորեն նվաճեց հանրապետության գավաթը: Հաջողությունում, անկասկած, մեծ է արգենտինացի մարզիչ Օսկար Լոպեսի եւ նրա օգնականների ներդրումը, որոնց գլխավորությամբ «Փյունիկն» ընթացիկ մրցաշրջանում երկրորդ մրցանակը շահեց: Բյուրեղապակյա գավաթը «Փյունիկի» ավագ Վարդան Մինասյանին հանձնեց Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի մարզական բաժնի պետ Սլավա Սարգսյանը (ֆեդերացիայի նախագահ Սուրեն Աբրահամյանը մեկնել էր Հարավային Կորեա՝ ՖԻՖԱ-ի կոնգրեսին): «Փյունիկն» իր պատմության մեջ երկրորդ անգամ պատվո շրջան կատարեց մարզադաշտում, որն ուղեկցվեց թիմի պատվին տրված հրավառությամբ:

ՇԱԽՄԱՏ

Մովսիսյանն առաջատարի դերում

Սարաեւոյի շախմատի մրցաշարում հաջող է հանդես գալիս մեր հայրենակից, Չեխիայում բնակվող Սերգեյ Մովսիսյանը: 3-րդ տուրում նա նոր հաղթանակ տոնեց՝ պարտության մատնելով Կուրաիցային: Մովսիսյանի հաջորդ մրցակիցը Դիզդարեւիչն էր, որի հետ անցկացրած պարտիան ավարտվեց ոչ-ոքի: Ցավոք, 5-րդ տուրում Սերգեյն անհաջողության մատնվեց՝ սեւ խաղաքարերով զիջելով բուլղարացի Գեորգիեւին: Չնայած դրան, հայ շախմատիստը շարունակում է Իվան Սոկոլովի հետ գլխավորել մրցաշարային աղյուսակը: Վերջինս նույնպես 5-րդ տուրում պարտություն կրեց՝ զիջելով Դրեեւին: Առաջատարները վաստակել են 3,5-ական միավոր: Նրանց 3 միավորով հետապնդում են Գեորգիեւը, Դրեեւը, Շիրովը եւ Սմիրինը:

Զվյագինցեւի գերազանց արդյունքը

Գերմանական էսսեն քաղաքում ավարտված շախմատի միջազգային մրցաշարում գերազանց արդյունքի հասավ ռուսաստանցի գրոսմայստեր Վադիմ Զվյագինցեւը: 9 հանդիպումներում տանելով 6 հաղթանակ, 3-ն ավարտելով ոչ-ոքի արդյունքով, Զվյագինցեւը 7,5 միավորով դարձավ մրցաշարի հաղթող: 8-րդ տուրում նա հաղթեց Կրասենկովին, իսկ ավարտական տուրում ոչ-ոքի խաղաց Յուսուպովի հետ:

2-րդ տեղը 7 միավորով գրավեց Պետեր Լեկոն: Նա եւս մրցաշարն անցկացրեց առանց պարտության (5 հաղթանակ, 4 ոչ-ոքի): 8-րդ տուրում Լեկոն հաղթեց Կասիմջանովին, իսկ 9-րդում միավորը կիսեց Ֆրիդմանի հետ: Մրցաշարի մյուս մասնակիցների ցուցանիշներն այսպիսին են. Լուտց, Կրասենկով՝ 5,5-ական միավոր, Կորչնոյ, Յուսուպով, Կասիմջանով, Ֆրիդման՝ 3,5-ական, Լուտեր՝ 3, Դաուտով՝ 2,5:

Փյունիկցիների արդյունավետ գրոհները

Ֆուտբոլի առաջին խմբի առաջնության 6-րդ տուրում արդյունավետ գրոհներով հատկապես աչքի ընկան փյունիկցիները: Եթե «Փյունիկ-2»-ի համար խոշոր հաշվով հաղթանակները սովորական են դարձել (այս անգամ թիմը 8:0 հաշվով հաղթեց Եղվարդի «Դինամոյին»), ապա «Փյունիկ-3»-ը առաջին անգամ հասավ նման հաջողության՝ 7 անպատասխան գնդակ խփելով «Նորք-Մարաշի» դարպասը:

Արդյունավետ խաղով իր երկրպագուներին վերջապես ուրախացրեց «Կիլիկիան», որն այս մրցաշրջանում առաջին անգամ հանդես գալով Հրազդան» մարզադաշտում, «Արարատի» հետ սկզբունքային հանդիպումը շահեց 5:1 հաշվով: Անկասկած, «Կիլիկիան» բարձրագույն խմբի միակ ուղեգրի հավակնորդներից է եւ կարծում ենք, հետագա հանդիպումներում էլ կգործի հաղթանակի նշանաբանով: Երեւում է, արմավիրցիներն իրենց համար ընտրել են «միայն հաղթանակ» նշանաբանը: Համենայն դեպս, առայժմ նրանք հավատարիմ են իրենց սկզբունքին: «Արմավիրը» 1:0 հաշվով հաղթելով ՖԻՄԱ-ին, շարունակում է վստահորեն գլխավորել աղյուսակը: Վստահ է խաղում նաեւ «Արփան», որը սեփական հարկի տակ պարտության մատնեց «Շիրակ-2»-ին (3:0): Մյուս հանդիպումների արդյունքներն են. «Արցախ-2»-«Սպարտակ-2»՝ 1:1, «Վանաձոր»-«Լոկոմոտիվ»՝ 1:2, «Դինամո-2»-«Միկա-2»՝ 1:4:

ՄՐՑԱՇԱՐԱՅԻՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Արմավիր	6	6	0	0	17-3	18
2. Փյունիկ-2	5	5	0	0	24-1	15
3. Արփա	6	4	1	1	11-3	13
4. Միկա-2	6	4	1	1	9-3	13
5. Արաքս	6	4	0	2	12-7	12
6. Կիլիկիա	5	2	3	0	9-4	9
7. Փյունիկ-3	6	2	1	3	9-5	7
8. Սպարտակ-2	5	2	1	2	10-9	7
9. Արցախ-2	6	2	1	3	6-11	7
10. Լոկոմոտիվ	6	2	1	3	6-13	7
11. Դինամո	6	2	0	4	6-19	6
12. Վանաձոր	5	1	1	3	7-9	4
13. ՖԻՄԱ	6	1	1	4	5-12	4
14. Շիրակ-2	6	1	1	4	4-12	4
15. Դինամո-2	5	1	0	4	4-10	3
16. Նորք-Մարաշ	5	0	0	5	1-19	0

«Հայքի» չեմպիոնությունը կասկած չի հարուցում

Ֆուտզալի ՀՀ առաջնության 14-րդ տուրում կայացավ առաջատարների միջեւ սկզբունքային հանդիպումը: «Հայքը» «Գուգարքի» հետ խաղում էլ իրեն գերազանց դրսեւորեց եւ 11-4 հաշվով հերթական հաղթանակը տոնեց: Այս հաջողությունից հետո «Հայքի» չեմպիոնության հարցն այլեւս կասկած չի հարուցում: «Գուգարքի» պարտությունը թույլ տվեց «Պոլիտեխնիկին» ընդհուպ մոտենալ մրցակցին: «Պոլիտեխնիկը» հյուրընկալվելիս 10-6 հաշվով հաղթեց «Աջափնյակին»: Մյուս հանդիպումների արդյունքներն են. «Քոլեջ»-«Գյումրի»՝ 9-16, «Դավթաշեն»-«Գավառ»՝ 14-4, «Յունիքս»-«Արաքս»՝ 11-7:

ՄՐՑԱՇԱՐԱՅԻՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Հայք	14	14	0	0	164-46	42
2. Գուգարք	14	11	1	2	130-52	34
3. Պոլիտեխնիկ	14	11	0	3	122-56	33
4. Գյումրի	14	8	1	5	108-88	25
5. Յունիքս	14	7	2	5	73-69	23
6. Դավթաշեն	14	5	0	9	84-153	15
7. Արաքս	14	4	1	9	83-86	13
8. Գավառ	14	4	0	10	75-122	12
9. Աջափնյակ	14	3	1	10	69-119	10
10. Քոլեջ	14	0	0	14	74-191	0

Կինը հեռացվել է հավաքականից

«Մանչեսթր յունայթեդի» եւ Իռլանդիայի հավաքականի ավագ Ռոյ Կինը հեռացվել է հավաքականից: Պատճառը մարզչի հետ ունեցած վեճն էր: 30-ամյա կիսապաշտպանը դեռ մի քանի օր առաջ էր որոշել հեռանալ հավաքականի մարզաբազայից, սակայն հետո որոշումը փոխել էր: Կինն իր դժգոհությունն է հայտնել խաղընկերների վերաբերմունքից, որոնք, նրա կարծիքով, կարծես թե հանգստանալու են եկել, այլ ոչ թե մրցելու: Կինի փոխարեն հավաքականում ընդգրկվել է «Սելթիկի» ֆուտբոլիստ Կոլին Հիլին:

Բաժինը վարում է ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԳԱՎԱԹԱՅԻՆ ԵԶՐԱՓԱԿԻՉՆԵՐ

«Լոկոմոտիվի» երկրորդ հաջողությունը

Վրաստանի գավաթակիր դարձավ Թբիլիսիի «Լոկոմոտիվը», որը վճռական խաղում 2-0 հաշվով հաղթեց երկրի չեմպիոն Քութայիսի «Տորպեդոյին»: Թիմին հաղթանակ պարգեւեցին Սուլիկո Դավիթաշվիլու եւ Զազա Ջանաշիայի խփած գոլերը:

Հետաքրքիր է, որ վերջին 3 տարիներին «Լոկոմոտիվն» ու «Տորպեդոն» միմյանց հետ հանդիպել են եզրափակիչում: Նախորդ երկու եզրափակիչներում հաշիվն այդպես էլ չէր բացվել, եւ գավաթակիրը որոշվել էր 11 մ հարվածաշարի միջոցով: Անցյալ տարի հաջողությունն ուղեկցել էր «Տորպեդոյին», իսկ 2000 թ.՝ «Լոկոմոտիվին»: Առավել հաճախ՝ 5 անգամ գավաթը նվաճել է Թբիլիսիի «Դինամոն», ընդ որում անընդմեջ (1993-97 թթ.): «Լոկոմոտիվը» գավաթակիր դարձավ 2-րդ անգամ:

Գավաթակիրը «Գոմելն» է

Բելառուսի գավաթի եզրափակիչում հանդիպեցին «Գոմելն» ու ԲԱՏԷ-ն, որոնք առաջին անգամ էին վիճարկում մրցանակը: 2-0 հաշվով խաղը շահեց «Գոմելը», որի կազմում գոլերի հեղինակներ դարձան Բորելն ու Կարսակովը: Ռեկորդակիրը Բոբրույսկի «Բելշինան» է, որը 3 անգամ նվաճել է Բելառուսի գավաթը:

Գավաթը կրկին ուղեւորվեց Դոնեցկ

Ֆուտբոլի Ուկրաինայի գավաթի խաղարկության պատմության մեջ առաջին անգամ պատվավոր մրցանակը վիճարկեցին երկրի ուժեղագույն թիմերը՝ Կիեւի «Դինամոն», որը Լոբանովսկու մահից հետո մարզում է Ալեքսեյ Միխայլիչենկոն, եւ Դոնեցկի «Շախտյորը», որի ղեկը ստանձնել է իտալացի մասնագետ Նեւիո Սկալան:

Խաղն անցավ գավաթային հանդիպումներին բնորոշ անհաշտ մրցակցությունում: Հաշիվը 11-րդ րոպեին բացեց «Շախտյորի» խաղացող Պոպովը: Մինչեւ ընդմիջում դինամոյական Բելկեւիչը վերականգնեց հավասարակշռությունը: Երկրորդ խաղակեսի սկզբին Շացկիխը «Դինամոյին» առաջ մղեց: «Շախտյորին» հաջողվեց փրկել խաղը. Ատելկինը հավասարեցրեց հաշիվը: Լրացուցիչ ժամանակում Անդրեյ Վորոբեյը հաղթանակ պարգեւեց «Շախտյորին», որը 2-րդ տարին անընդմեջ նվաճեց Ուկրաինայի գավաթը: Իսկ ընդհանուր առմամբ, դա թիմի 4-րդ հաջողությունն է գավաթի մրցաշարում: Առավել հաճախ՝ 5 անգամ գավաթակիր է դարձել Կիեւի «Դինամոն»: Այդ թիմերից բացի, 2 անգամ պատվավոր մրցանակը հյուրընկալվել է Օդեսայում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՍՓՅՈՒՌՔ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ

Կրքոտ քննարկումներ

Անչափ բուռն մթնոլորտում անցան խորհրդաժողովի կրթության, գիտության եւ մշակույթի հարցերով թեմատիկ քննարկումները, որոնք անցկացվեցին ՀՀ կառավարության ընդունելությունների տանը: Ինչպես եւ սպասվում էր, բուռն վեճի թեման էր այսպես ասած «համահայկական, ընդհանուր լեզուն», որը շարունակում են շահարկել շատ ու շատ մասնագետներ, այդ թվում նաեւ՝ գիտնականներ: Բուռն բանավեճերը շատ բնական համարեց մասնագիտական մասնաճյուղի համադրող, ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարար Լեւոն Մկրտչյանը: «Այս հարցերը, որ քննարկվում են այստեղ, տասնամյակներ շարունակ հուզել են մեզ բոլորիս: Կարեւորն այն է, որ մենք կարողանում ենք ընդհանուր լուծումներ գտնել փոխադարձ որակումներից, փոխադարձ անհանդուրժողականությունից հեռու մնալու համար: Մյուս կարեւոր առաջարկությունը հայագիտության վիճակն ուսումնասիրող կենտրոնի ստեղծումն է»:

Ի դեպ, նախարարը հնարավոր ամեն ինչ անում էր կրքերը հանդարտեցնելու եւ քննարկումներն արդյունավետ ու նպատակային դարձնելու համար: Ամեն դեպքում, անչափ կարեւոր ելույթներ ունեցան Կարապետ Դաքեսյանը (Կիպրոսի հայ համայնք) եւ Մարիլու Փափազյանը (Լոս Անջելես):

Հեղինակավոր գիտնականների եւ մասնագետների ելույթների ծիրում սթափեցնող էր Երեւանի պետական բժշկական համալսարանի սփյուռքահայ ուսանող Հակոբ Նալբանդյանի կարճ ելույթը, որ սթափության կոչ էր անհեթեթ վիճաբանություններն ավարտելու համար: «Կարեւորը ոչ թե արեւմտահայերենի, արեւելահայերենի հարցն է, այլ՝ հայապահպանության խնդրի լուծումը: Կարեւորը հային հայ պահելն է: Ինչպես անել՝ դա պետք է լինի մեր խնդիրը: Այսօրվա վիճաբանությունը հիշեցնում է մեր Ազգային ժողովի նիստերի մթնոլորտը, որտեղ ամեն մեկը փորձում է մյուսից սրամիտ երեւալ»: Սիրիահայ երիտասարդ այս մարդուն լսենք:

Այսօր մասնագիտական այս մասնաճյուղում քննարկվելու են մշակույթի հարցերը:

Ս. ԳԱԼՈՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւան քաղաքի Ավանի թաղապետարանը դիմում է այն բոլոր քաղաքացիներին, որոնք Ավան-Առինջ թաղամասի կիսակառույց 1/5 եւ 2/3 շենքերից եւ նախկին թիվ 8 մսուր-մանկապարտեզի տարածքից բնակարանների ձեռքբերման պայմանագրեր են կնքել «Հյուսիսային ճառագայթ» ՍՊԸ-ի հետ, ս. թ. մայիսի 31-ին, ժամը 14:00-ին, ներկայանան Ավանի թաղապետարան (հասցեն՝ Ավան, Իսահակյան թաղամաս):

ԱՎԱՆ ԹԱՂԱՊԵՏԱՐԱՆ

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ЮНИБАНК

««Յունիբանկը»» եւ Մոսկվայի ««Յունիաստրում»» բանկը ներկայացնում են դրամական փոխանցումների արագ, մատչելի եւ նոր համակարգ- **Unistream Money Transfer:** **Unistream-** դրամական փոխանցումներ առանց հաշվի բացման՝ վճարելով ընդամենը փոխանցվող գումարի **1** տոկոսը, **Unistream-** հարմարավետ եւ հուսալի փոխանցումներ **Հայաստանից Ռուսաստան եւ Ռուսաստանից Հայաստան**: Հայաստանի մարզեր, Արցախ եւ հակառակ ուղղությամբ փոխանցվող գումարի միջնորդավճարը կկազմի **1,5** տոկոս: **Միջնորդավճարը գանձվում է միայն փոխանցողից:**

Unistream- գումարը հասցեատիրոջը կհասնի 1 ժամվա ընթացքում:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ Մոսկվա 785 05 80, 787 11 73, 797 58 03:

Մեր հասցեն՝ Երեւան, Ամիրյան 12
Հեռ.՝ 53 98 70, 53 98 71, Ֆաքս՝ 53 30 52
Յունիբանկ- իրական ներդրումներ

www.unistream.ru

www.unibank.am

Բազմաթիվ հնարավորությունների Ձեր հանգրվանը՝

Այսօր «Յունիբանկը» մատուցում է Հայաստանի բանկային շուկայում առկա բոլոր ծառայությունները: Ավելին՝ «Յունիբանկն» առաջինն է իր հաճախորդներին նորագույն բանկային տեխնոլոգիաները ներկայացնելու գործում: Այսպես, «Յունիբանկը» հրավիրում է Ձեզ օգտվելու Ռոյթերյի համակարգի միջոցով Ռուսաստանի ֆինանսական շուկաներում գործարքներ կնքելու հնարավորությունից: Ֆինանսական գործարքների լայն ընտրանի, ակնթարթային տեղեկատվություն եւ վերլուծական ծրագրեր, պահով կապ՝ այս ամենն առաջին անգամ Հայաստանում:

Մեկ այլ նորույթ. Մաստեր Քարդ Վիրչուըլ, էլեկտրոնային քարտ, որը թեկուզ գոյություն չունի ֆիզիկապես, բայց Ինտերնետի միջոցով գնումներ կատարելու հնարավորություն է տալիս: Չափազանց մատչելի այս քարտը շատ հարմար վճարամիջոց է ինտերնետում գնումների եւ ծառայությունների դիմաց վճարման համար:

Անհատական պահատեղեր

«Յունիբանկը» բազմատեսակ ծառայությունների շարքում, հաճախորդներին առաջարկում է նաեւ չհրկիզվող անհատական պահատեղերի նոր ծառայություն, որի շնորհիվ Դուք այլեւս մտահոգություն չեք ունենա Ձեր թանկարժեք իրերը, փաստաթղթերը պահելու համար: Իսկ մեր աշխատակիցները կաջակցեն Ձեզ այս ծառայությունից օգտվելիս:

Հաճախորդների սպասարկումն առավել հարմարավետ դարձնելու համար առաջարկում ենք երեք տարբեր չափերի պահառության արկղեր:

(բարձրություն x լայնություն x խորություն) մմ

Չափերը	Սակագներ (ԱՄՆ դոլար)				
	7 օր	14 օր	30 օր	180 օր	365 օր
փոքր 100x220x480	9	12	18	35	45
միջին 200x220x480	12	18	23	45	60
մեծ 200x450x480	18	23	35	60	70

«Յունիկբանկը» հրավիրում է Ձեզ օգտվելու սպասարկման այս տեսակից:

Ի գիտություն «Արմենտելի» բաժանորդների

ARMENTEL

Ս. թ. մայիսի 1-ից գործածության մեջ են մտել ինտերնետ ծառայության նոր սակագներ

h	Արագություն կբ/վրկ	Սակագին առանց ԱԱՀ	ԱԱՀ	Սակագին ԱԱՀ-ով
1	64	3,400	280	1,680
2	128	2,800	560	3,360
3	192	4,200	840	5,040
4	256	5,500	1,100	6,600
5	320	6,800	1,360	8,160
6	384	8,000	1,600	9,600
7	448	8,700	1,740	10,440
8	512	9,500	1,900	11,400
9	640	12,000	2,400	14,400
10	768	14,000	2,800	16,800
11	896	16,000	3,200	19,200
12	1,024	17,000	3,400	20,400
13	1,280	22,000	4,400	26,400
14	1,536	23,000	4,600	27,600
15	1,792	24,000	4,800	28,800
16	2,048	25,000	5,000	30,000
17	2,304	29,000	5,800	34,800
18	2,560	33,000	6,600	39,600
19	2,816	34,000	6,800	40,800
20	3,072	36,000	7,200	43,200
21	3,328	39,000	7,800	46,800
22	3,584	41,000	8,200	49,200
23	3,840	43,000	8,600	51,600
24	4,096	45,000	9000	54,000

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀԸ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ավտոմեքենա վարելու ուսուցում:
Անվտանգությունը եւ էֆեկտիվությունը երաշխավորվում է:
Պետ. վկայական՝ 01045216
Հեռ.՝ 55-79-44 (Ալեքսանդր)

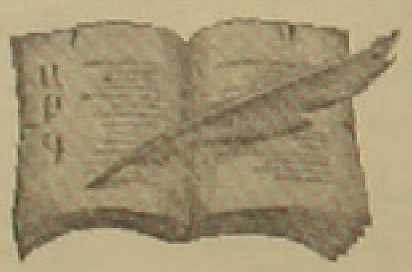

ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՏՈՒՆ

ԾԱՂԿԱՁՈՐ

Հայաստանի հյուրանոցներից միակը, որն արժանացել է ISO-9002 որակի միջազգային հավաստագրի:

Գիտաժողովների, կոնֆերանսների, սեմինար-խորհրդակցությունների սպասարկումը - մեր մասնագիտացումն է:

Մենք երաշխավորում ենք՝
Լավագույն պայմաններ լիակատար հանգստի եւ արդյունավետ աշխատանքի համար

ՎԱՅԵԼԵՔ ԾԱՂԿԱՁՈՐՅԱՆ ԲՆՈՒԹՅԱՆ ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ԶԱՐԹՈՆՔԸ

Tel: 281081, 282101, Fax: (023)-62160,
E-mail:writers@hrazdan.am

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

RADIO VAN FM 103

DEUTSCHE WELLE
Немецкая волна
Русская редакция

В эфире радиостанции "Радио ВАН"
FM 103.0 ежедневно в 23.30 кроме понедельника и четверга.
Слушайте самые свежие новости из Европы только в эфире радиостанции "Радио ВАН" FM 103.0

Հետաքրքիր փաստեր եւ բազմաթիվ տվյալներ հայտնիներից:
Մենք կբացենք ձեր առջեւ արվեստի գաղտնիքները՝ արվեստի մարդկանց հետ: Եվ այս ամենը «Ոսկե շարք» հաղորդաշարում: Յուրաքանչյուր երկուշաբթի ժ. 23:00 (կրկնությունը՝ հինգշաբթի ժ. 23:00):
«Ոսկե շարք»- մեկնաբանություններ, իրադարձություններ, երաժշտություն:
«Ռադիո Վանի» գովազդային գործակալություն
Հեռախոս՝ 54-00-02

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 27. 05. 2002 Գինը՝ 100 դրամ